

LETO XXII. Stev. 138
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

Ljudska PRAVICA

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE (ZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z »BORBO«

PREDSEDNIK TITO NA POTI PROTI KRIMU

Med kubanskimi kolhozniki

Krapotkin, 12. jun. — Danes so bili jugoslovanski in sovjetski državni na poti od Volge proti Krimu. V Kubanu so doživeli vrsto navdušenih sprejemov in v Novem Aleksandrovske kolhoznikom niso mogli odreči, da ne bi ostali pri njih na večerji. Predsednik Tito in sekretar Hruščev sta se s člani svojega spremstva nočjo odpeljala proti Novorosijsku.

Na sinočnji svečani večerji v dvorani poslopja Oblastnega komiteja so izrekli predsednik Tito, Nikita Hruščev in Anastaz Mikojan zdravice, ki so bile ne le izraz osebnih čustev, marveč

enako in še bolj tudi izraz vtisov v neposrednih stikih s sovjetskimi ljudstvom, delavci in kmeti na poti po Sovjetski zvezi in v tem herojskem mestu na bregovih Volge.

Priznanja sovjetskemu ljudstvu

Predsednik Tito je v svoji zdravici izrazil veselje, da se skupaj s svojimi tovariši mudi v herojskem mestu, ki je prispevalo v minuli vojni ogromne žrtve in ki zna ceniti žrtve drugih narodov. Prebivalstvo je tudi ob srečanju z gosti iz Jugoslavije izpričalo, da je dobro razumelo jugoslovanske narode, izrazi radosti in smehljaji na obrazih ljudi pa so razen njihovih vzklikov pričali o njihovih čustvih, hkrati pa o njihovi povezanosti z vodstvom sovjetske dežele, o njihovem odnosu do njihove oblasti in o njihovi odločnosti na poti izgradnje socializma. Tuji novinarji bi morali to videti in posredovati svoji javnosti.

Potem je poudaril pomen stalnih, vsakodnevnih vezi vodilnih ljudi z ljudstvom in je še enkrat izrazil zadovoljstvo, da je videl v Stalingradu kakor tudi v Moskvi in Leningradu ter sploh na vsej poti enodušnost ljudstva in vodstva ter zavest velikih uspehov, ki jih je ljudstvo doseglo.

Nekaj minut pozneje je tudi Mikojan nazdravil ljudstvu sovjetske dežele, ki je znalo premagati sovražnika v Stalingradu in drugod in ki ni ostalo nikoli

podjarmljeno, ki zdaj široko odprti oči gleda v svojo lepšo prihodnost, v socializem in komunizem.

Naloge sovjetske vojske

Misli in čustva, ki jih je izrazil v svoji zdravici tovariš Hruščev, so imele za svoj glavni motiv dejanja sovjetskega ljudstva, predvsem pa dejanja v drugi svetovni vojni prek njegove vojske. Hruščev je poudaril, da se je število te vojske zdaj skrčilo, in sicer ne samo pehote, marveč tudi topništva in letalstva ter drugih rodov orožja, kar pa ne pomeni, da se je zmanjšala tudi budnost sovjetskega ljudstva in njegovega vodstva nasproti morebitni nevarnosti. Naloga sovjetske vojske je zdaj, da čuva tisto, kar je ustvarjeno v sovjetski deželi, da čuva oblast ljudstva in njegovo mirno delo. Navzoči so sprejeli njegove besede in prejšnji zdravici z odobravanjem.

V vzdušju prisrčnosti so gostoljubni domačini izročili potem predsedniku Titu, prvemu sekretarju KP SZ Hruščevu in ostalim gostom darila, predvsem albume s slikami iz minule vojne in po vojne izgradnje Stalingrada.

na desetisoče ljudi, med njimi več tisoč iz okoliških krajev. Ljudje so čakali na prihod vlaka več ur. Ko so stopili predsednik Tito, Hruščev in Mikojan na prag vagona, jih je množica navdušeno pozdravila. Predsedniku Titu so v znak gostoljubja izročili kruh in sol, skupina kozakov na konjih iz državne žrebnice »Budjennik« pa mu je poklonila dva krasna dirkača. Na tisoče ljudi je zahtevalo od predsednika Tita in sovjetskih voditeljev, naj govore. Viharno so vzklicali prijateljstvu narodov obeh dežel. Predsednik Tito se je zahvalil za darila in pozdravil navzoče. Poudaril je zasluge ljudstva teh krajev v borbi proti osvajaalcem. Kratke pozdravne govore sta imela tudi Hruščev in Mikojan. Njune besede so se izgubljale v vzkliklih ljudi, ki so pozdravljali predsednika Tita in njegovo spremstvo ter sovjetska državnik.

V Jeji

V Jeji se je ponovil enak prizor. Pionirji s cvetjem, z jugoslovanskimi in sovjetskimi zastavami, okrašena železniška postaja in velika množica ljudi iz Jeje in okoliških vasi, oddaljenih po 30 in več kilometrov. Tudi tu je spregovoril predsednik Tito nekaj pozdravnih besed, ki jih je sprejela množica

V Novem Aleksandrovske

Takoj po prihodu sta predsednik Tito s soprogo in Hruščev sedla v proti avto in se so odpravili proti vasi Novoje Aleksandrovske, kjer imajo velik kolhoz.

Na vsej nad 60 km dolgi poti so kmetje in kolhozniki pričakovali visoke goste iz Jugoslavije in Moskve na tradicionalen in gostoljuben kubanski način. V Krapotkinu se je kolona avtomobilov komaj prerinila skozi množico ljudstva. Odprti avtomobil Tita in Hruščeva je bil hipoma poln cvetja in šopkov.

V Novem Aleksandrovske so si gostje nad štiri ure ogledovali veliki kolhoz, ki slovi med drugim tudi po tem, da je lani z lastnimi sredstvi zgradil sodoben sanatorij.

Predsednika Tita je sprejel predsednik kolhoza Liskin, poslanec Vrhovnega sovjeta in heroj socialističnega dela. Takoj po prihodu gostov je bil v kolhozu miting, na katerem so govorili med drugim tudi predsednik Tito, Hruščev in Mikojan.

Miting je začel Liskin s pozdravom gostov iz Jugoslavije in sovjetskih voditeljev. »Pred nekaj dnevi«, je dejal predsedniku Titu »ste v Moskvi rekli, da jugoslovanski narodi ljubijo in cenijo sovjetske narode. Tovariš predsednik, poglejte zdaj, kako naše ljudstvo ljubi vas in vaše narode.« Velikanska množica kolhoznikov se je pridružila tem besedam svojega predsednika in privedla gostom iz Jugoslavije navdušene manifestacije.

»Lani«, je dejal Liskin, »sem bil kot član sovjetske kmetijske delegacije v Jugoslaviji. Prepričan sem se o sovjetsko-jugoslovanskem prijateljstvu, zato bi se želel pred vami zahvaliti tovarišema Hruščevu in Bulganinu, ki sta s svojim pravilnim stališčem omogočila, da so se jugoslovansko-sovjetski odnosi ne le popravili, temveč da so bili postavljeni na nove temelje.«

Predsednik Tito se je zahvalil za izredno topli in prisrčni sprejem ter sporočil kolhoznikom pozdrave jugoslovanskih delavcev in kmetov. Zagotovil jim je, da bo, ko se vrne v domovino, sporočil njihove pozdrave jugoslovanskim narodom. Potem je Hruščev pozval kolhoznike, naj si še bolj prizadevajo za izpolnitev šestega petletnega plana. Govorec o jugoslovansko-sovjetskih stikih je izrazil svoje zadovoljstvo sprico krepitve prijateljstva med obema

z vzkliki: »Naj živi prijateljstvo narodov obeh dežel!« »Naj živi Tito!«

Med narodi ZSSR in Jugoslavije, je rekel v svojem kratkem govoru Hruščev, nikoli ni bilo prepira, marveč je šlo samo za izmišljen spor, ki ga je povzročil muhast človek. Sovjetska delegacija je našla lani v Beogradu razumevanje, je nadaljeval Hruščev, in naše želje so bile tudi želje jugoslovanskih voditeljev, da bi se stiki zboljšali. Od dobrih stikov med obema deželama bodo imeli korist vsi narodi na svetu, ki žele mir. Besede Hruščeva je množica navdušeno pozdravila. Na koncu je soproga predsednika Tita Jovanka Broz v imenu jugoslovanskih žensk sporočila pozdrave navzočim ženskam.

Se dopoldne so državni pri- speli v Krapotkin, veliko kmetijsko središče na področju Krasnodara v Kubanu. Na železniški postaji sta jih sprejela in pozdravila sekretarja Partije obeh bližnjih krajev, stavropolskega in krasnodarskega, Prašulin in Pitunov, skupaj s 30.000 prebivalci tega lepega kubanskega mesta. Velika skupina pionirj je izročila ob izhodu železniške postaje predsedniku Titu, podpredsedniku Kardelju in drugim šopke cvetja, Titu in Hruščevu pa vsakemu po eno rdečo pionirsko ruto.

Predsednik Tito in ministrski predsednik Bulganin odzdravljata delavstvo v leningrajski elektrostrojni tovarni »Kirov«

Jugoslavija priznala neodvisnost in suverenost Maroka in Tunizije

Beograd, 12. jun. (Tanjug). — Državni podsekretar za zunanje zadeve Srdjan Prica, ki nadomešča državnega sekretarja za zunanje zadeve, je poslal maroškemu zunanjemu ministru g. Ahmedu Balafranju naslednjo brzojavko:

»Srečen sem, da Vam lahko sporočim, da je vlada FLRJ sprejela na znanje proglasitev Maroka za neodvisno in suvereno državo in izražam Vam zadovoljstvo, ker je lahko pripoznala maroški državi ta svojstva.

Prosim Vas, sprejmite v imenu vlade FLRJ in v mojem imenu izraze najboljše želja za blaginjo maroškega naroda.«

Hkrati je državni podsekretar Srdja Prica poslal enako pismo tudi tuniški vladi, v katerem sporoča jugoslovansko priznanje tuniške neodvisnosti in suverenosti.

Jugoslovansko priznanje neodvisnosti Tunizije in Maroka je v skladu z našim poslednjim stališčem nasproti težnjam narodov za osvoboditev in neodvisnost, kar je posledica našega gledanja

na mednarodni razvoj nasploh. To priznanje zato spremlja iskrena želja vlade za srečo in napredek obeh narodov, ki sta sklenila iti po poti samostojnega razvoja, čemur se pridružuje tudi celotna jugoslovanska javnost.

Eisenhower nepopustljiv

Washington, 12. jun. (Reuter). Predstavnik Bele hiše Hagerty je danes izjavil, da je predsednik Eisenhower pozval senat, naj potrdi prvotni predlog za pomoč tujini v znesku 4,9 milijarde dolarjev, in ne privoli v znižanje za 1,1 milijarde, kakor ga je včeraj sprejel Predstavniški dom.

Predstavnik je izjavil, da bo osebni svetovalec predsednika ZDA Adams sporočil senatu ustmeno poslanico Eisenhowerja, ki poudarja, da zmanjšanje pomoči zlasti škoduje v Atlantski zvezi včlanjenim državam. Adams si bo prizadeval, da bi kreditne, namenjene za pomoč tujini, potrdili v prvotno predlaganem znesku.

Vprašanje jedrskega orožja v deželah Zahodne Evrope

Belgijsko-francoski razgovori o atomski agenciji — V francoskem parlamentu spet dva tabora: evropski in antievropski

Pariz, 12. jun. (Reuter). Belgijski zunanji minister Spaak je davi prispeval v Pariz in se je še dopoldne sestal z zunanjim ministrom Pineaujem. Začela sta razgovore o ustanovitvi evropske atomske agencije. Rešiti je bilo treba predvsem vprašanje, ali naj se EURATOM ukvarja s proizvodnjo atomske energije v vojaške namene ali izključno le za civilno industrijo.

Dopoldanski sestanek je trajal eno uro in sta ministra na njem obravnavala vrsto splošnih vprašanj v zvezi z agencijo.

Po sestanku je Spaak izjavil, da sta govorila o bruselski konferenci, ki bo konec junija in na kateri bodo verjetno sestavili pogodbo o agenciji in o skupnem tržišču. Spaak je pripomnil, da se je razgovor nanašal tudi na izdelovanje jedrskega orožja v deželah, ki bodo sodelovale v agenciji.

V poučenih pariških krogih izjavljajo, da je današnji sestanek belgijskega zunanjega ministra Spaaka s Pineaujem posledica čedalje večjih razlik v glediščih voditeljev dežel, ki naj bi se pridružile planirani zahodnoevropski atomski organizaciji. Nesoglasja so nastala glede vprašanja, ali naj se te dežele odrečejo proizvodnji atomskega orožja. Ostre razlike v mišljenjih so prišle do izraza v parlamentih vseh šestih evropskih držav, posebno se v francoskem, kjer se politiki čedalje bolj uvrščajo v tabora tako imenovanih »Evropejcev« in »Antievropejcev«, kot se je to že dogodilo v časih, ko so pred dvema letoma skisli

ustanoviti evropsko obrambno skupnost. Niti francoskemu ministrskemu predsedniku se ni posrečilo, da bi vsi njegovi ministri podprli zahtevo, naj se Evroatom ukvarja izključno z uporabo atomske energije v miroljubne namene. Razen tega močna struja parlamentarcev zahteva, naj se Francija ne odreče proizvodnji atomskega orožja, če se noče zadovoljiti z »drugorazredno vlogo« na mednarodnem prizorišču. Ka-

že, da se je francoska vlada odločila za kompromisno ureditev, da bi se namreč članice atomske organizacije za pet let odrekle proizvodnji atomskega orožja.

Na današnjem sestanku Spaak -Pineau je bilo govora tudi o ustanovitvi skupnega tržišča zahodnih evropskih dežel. Zahodna Nemčija se zavzema za čimprejšnje uresničenje te zamisli. Francija pa odločno nasprotuje prenamenu razvoju v tej smeri.

Osamosvojitev Somalije ne sme biti odgodena preko roka, ki ga je določila Organizacija združenih narodov

New York, 12. jun. (Tanjug). Skrbniški svet je začel obravnavati položaj v Somaliji, ki je pod italijansko upravo. To širno afriško ozemlje, po površini malone dvakrat večje od Italije, mora postati neodvisno do leta 1960. V Somaliji so že ustanovili zakonodajno skupščino in vlado. V skrbniškem svetu je govoril tudi že predsednik somalske skupščine Aden Abduka Osman. Dejal je, da so Somalci »ponosni na ustanovitve skupščine in vlade, in da so že doslej izpričali »politično zrelost za samoupravo«.

Poročila pa kažejo, da je zakonodajna in upravna oblast v Somaliji še vedno omejena. Skupščina ne more začeti obravnavati nobenega važnejšega zakonodajnega vprašanja brez poprejšnjega soglasja italijanske uprave, slemih izglasovani zakon pa začne veljati šele, ko ga odobri ita-

janska uprava. Kar zadeva prvo omejitev, je italijanski predstavnik v svetu dejal, da jo bodo ukinili 1. maja prihodnjega leta, ničesar pa ni rekel o drugi omejitvi. Na podlagi sklepa OZN italijanska uprava po 1960 ne bo imela več kaj iskati v Somaliji, ker bo uprava dežele prepuščena ondotnemu ljudstvu. Na sestanku Sveta je bilo poudarjeno, da ne more biti hiti govora o tem, da bi odgovorili osamosvojitve dežele.

Predsednik somalske skupščine je opozoril na dve bistveni vprašanji, pred katerimi se bo znašla dežela v prvem obdobju svoje samouprave. Gre za odnose s sosednjo Etiopijo in za razprtje med obema deželama v zvezi z odprtimi obmejnimi vprašanji. Drugi problem pa se tiče zagotovitve gospodarske pomoči vsaj v prvih letih samouprave, da bi se tako Somalija hitreje razvijala.

Slovo od Stalingrada

Sinoči je Stalingrad svečano in prisrčno pozdravil predsednik Tita, ki je s posebnim zelenim vlakom nadaljeval potovanje po jugu Sovjetske zveze. Po večerji v Mestnem sovjetu so se gostje in njih spremstvo odpeljali na glavno železniško postajo. Velika množica, zbrana na trgu pred postajo, jih je znova pozdravila z viharnim poskanjem in vzkliki »Na svidenje!«. V spremstvu komandanta vojne oblasti generala Menlikova je predsednik Tito pregledal častno četo in odzdravljaj vojakom z vzklikom »Na svidenje, tovariši«. Predsednika Tita je prvi pozdravil sekretar Oblastnega komiteja Zegalin, ki se je zahvalil njemu in jugoslo-

vanski delegaciji za obisk. Na postaji je predsednik Tito pred odhodom vlaka govoril po radiu in dejal:

»Ko zapuščam ta tla, se vam še enkrat v svojem in v imenu vse delegacije prisrčno zahvaljujem za topli sprejem, ki ste nam ga priredili. Zelo nam je žal, da je trajal naš obisk pri vas samo en dan, ker je pri vas treba videti še marsikaj, kar nam v tako kratkem času ni bilo mogoče. Upam, da bo prišel čas, ko bomo lahko znova obiskali vaše mesto in videli vaše nadaljnje uspehe. Želim vam v vašem ustvarjalnem delu mnogo uspehov. Naj žive prebivalci junaškega Stalingrada! Naj živi Sovjetska zveza!«

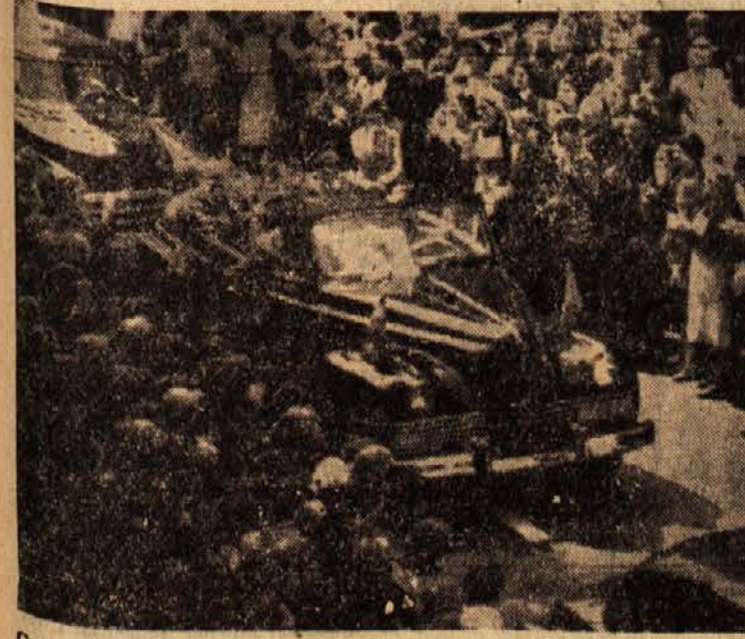
Natanko ob 22. je predsednikov vlak, s katerim potujeta tudi Hruščev in Mikojan, začel vožnjo proti Krasnodaru, ki je trajala vso noč in še danes ves dan.

V Salsku

Posebni zeleni vlak pričakuje od Stalingrada na vseh vmesnih postajah mnogo ljudi, ki bi radi videli predsednika Tita. Ko je vlak davi prispeval v Salsk, se je zbralo na postaji

Maršal Žukov predsedniku Eisenhowerju

Moskva, 12. jun. (TASS). — Maršal Žukov je poslal predsedniku Eisenhowerju brzojavko, v kateri izraža svoje najboljše želje, da bi bolni predsednik čimprej okreval. »Zadnje vesti o uspešni operaciji nas navdajajo z upanjem v vaše skorajšnje okrevanje.«

Gostje in gostitelji si v Leningradu s težavo utirajo pot skozi goste špalirje navdušenih množic.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 13. junija

Toplo z nestalno dnevno oblačnostjo. Zjutraj v nizinah kratkotrajna megla. Dnevne temperature do 28 stopinj.

PREDLOGI NARODNE BANKE

Kako naj bi v prihodnje kreditirali odkup

Beograd, 12. junija (Tanjug). Namesto dosedanjega skupnega kreditiranja so predlagali strokovnjaki v Narodni banki, naj bi dajali posebne kredite za odkup, posebne pa za promet in rezerve kmetijskih pridelkov. Po tem predlogu je razumeti pod odkupom samo neposredni odkup od kmetov, ne pa tudi odkup, s katerim se ukvarja malo prodajna trgovinska omrežja, gostinstvo in druge organizacije, katerih glavna dejavnost tudi sicer ni odkup kmetijskih pridelkov.

Predlog predvideva trimesečno planiranje odkupa in odkupnih kreditov, seveda v odvisnosti od razpoložljivih tržnih presežkov in kreditne politike. Ta posel bi zaupali posebnemu telesu pri Državnem sekretariatu za blagovni promet. V tem posebnem organu bi bili predstavniki Narodne banke, Glavne zadrzne zveze in zainteresiranih zbornic.

Glavnim odkupovalcem — kmetijskim zadrzami in drugim odkupnim organizacijam bi dajali kredite tudi v prihodnje za vsak mesec v odkupni sezoni, neposredno in posamezno, in sicer na podlagi presoje kreditne in poslovne sposobnosti. Odkupne organizacije bi morale najpozneje do 20. v mesecu predložiti kreditne zahteve z označenimi pridelki, količinami in odkupnimi cenami, da bi bilo možno nadaljnjo proceduro pravočasno zaključiti in da bi imel koristnik na razpolago nova sredstva že prvi dan v mesecu, ki je v njem zaprosil za kredit.

V skupini kredita za promet in rezerve kmetijskih pridelkov je predviden redni kredit za promet, sezonski kredit za kritje izrednih rezerv, dalje izvozni kredit, kredit za kritje rezerv, namenjenih izvozu, in kredit za kritje rezerv surovin kmetijskega izvora v predelovalni industriji.

Kmetijske organizacije, ki se ukvarjajo z odkupom, prometom ali predelovanjem kmetijskih pridelkov, bi lahko dobile kredite tudi za stalna obratna sredstva, namenjena kritju povprečnih rezijskih stroškov in vrednosti embalaže. Te kredite bi dajali tudi

Delegacija Zveze ženskih društev Jugoslavije bo obiskala Romunijo

Na povabilo komiteja demokratskih žensk Romunije bo v drugi polovici tega meseca odpravila v Bukarešto delegacija Zveze ženskih društev Jugoslavije pod vodstvom članice Izvršnega odbora Lidije Jovanović. Petčlanska delegacija se bo mudila v Romuniji okrog 15 dni ter se seznanila z življenjem in delom romunskih žensk.

Sovjetski zdravstveni delavci povabljeni v Jugoslavijo

Sekretariat Zveznega izvršnega sveta za ljudsko zdravstvo je povabil sovjetsko ministrstvo za zdravstvo, naj delegacija sovjetskih zdravstvenih delavcev obišče Jugoslavijo.

Skupina jugoslovanskih zdravstvenih delavcev pod vodstvom članice Izvršnega sveta Srbije Spasenije Babović se je mudila v Sovjetski zvezi aprila in si med tritedenskim obiskom ogledala znanstvene medicinske in zdravstvene ustanove v Moskvi, Leningradu, Kijevu in Taškentu.

KAJ BOMO VIDELI NA RAZSTAVI izumov in tehničnega napredka

Razstavili bodo izume, ki predstavljajo resno originalno zamisel — Povojni tehnični napredek bo prikazalo 54 razstavljalcev — Posebni razstavi elektro-gospodarstva in ljudske tehnike

O pripravah za razstavo povojnih izumov in tehničnega napredka v naši državi, za katero je v javnosti toliko zanimanja, smo poročali že pred dnevi. To četrto letošnje razstavo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani bodo odprli v soboto pod pokroviteljstvom člana Izvršnega sveta Franca Leskoviča.

To dni je končala svoja dela posebna tehnična žirija, ki je po pregledu prijav in tehnične dokumentacije odobrila za razstavo vsega 333 izumov, ki bodo prikazani v obliki prototipov, modelov, skic in fotografij. Vsega je bilo za razstavo prijavljenih 337 izumov, žirija pa je izločila neresne ali praktično neizvedljive zamisli. Bilo je tudi nekaj prijav izumov, po načelu perpetuum mobile. Žirija se je držala načela sprejeti na razstavo vse, kar je za patentirano, od izumov, ki se prijavljajo zaradi patentne zaštite ali sploh se niso prijavljali, pa je pustila vse tiste, ki predstavljajo resno in originalno zamisel. Pri tem je treba poudariti, da imajo razstavljeni izumi, ki se niso prijavljali zaradi patentne zaštite, trimesečno prioriteto, da pa patentno prijavo. Zanimivo je, da je bilo največ izumov prijavljenih iz Srbije, namreč 130, izumitelji iz Slovenije so jih prijavili 73, iz Hrvice in Bosne pa skupaj 35. Manjša pa je sorazmerna udeležba inštitutov iz drugih republik.

Med izumi, ki bodo razstavljeni, je vrsta zelo pomembnih gospodarskih ozroma takih, ki imajo veliko praktično in ekonomsko vrednost in bodo verjetno prodrli tudi v ostali svet. To velja zlasti za nekatere izume naših inštitutov, kakor so Metalurški inštitut, Kemikalni inštitut ter Zavod za raz-

meščno, izvenzemski, izvozniške kmetijskih pridelkov, ki bi jih dobivali na tri mesece.

Namen predlaganih sprememb je, da bi ob čedalje bolj aktivnem sodelovanju zadrug pri odkupu dobile kredite izključno odkupne organizacije po obsegu opravljenih poslov.

ODLOK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Narodna banka bo znižala sredstva splošnega investicijskega sklada

Beograd, 12. jun. (Tanjug). Zvezni izvršni svet je izdal odlok, na podlagi katerega bo Narodna banka znižala sredstva splošnega investicijskega sklada, predvidena za finansiranje investicijskih objektov industrije, rudarstva in pomorskega prometa v 1956., če ti objekti ne bodo dograjeni do konca leta, za 12%. S posebnim odlokom Zveznega izvršnega sveta bodo določeni objekti, za katere to znižanje ne bo veljalo.

Narodna banka bo prenehala financirati iz splošnega investicijskega sklada tiste objekte, za katere je predvidena oprema iz uvoza, če investitorji niso zagotovili nabave te opreme.

Odlok tudi predvideva, da gospodarske organizacije v industriji in rudarstvu, katerih objekte financirajo iz splošnega investicijskega sklada, ki pa deloma že redno in poskusno obratujejo, financirajo izgradnjo iz določenih lastnih sredstev, toda ne iznad zneska, ki je bil za te objekte predviden v splošnem investicijskem skladu za 1956.

Okraj, na področju katerih grade objekte industrije in rudarstva, ki jih financirajo iz splošnega investicijskega sklada, so dolžni dati za njihovo izgradnjo v 1956. letu 50% sredstev svojih družbenih investicijskih skladov, ki jih je možno uporabiti v 1956. Pri tem so izzeta sredstva, ki jih je možno po določbah zveznega družbenega plana za 1956. uporabiti izključno za investicije v kmetijstvu. Sredstva, ki jih okraj izločijo za finansiranje industrijskih in rudarskih objektov, ne morejo preseči skupnega zneska, ki je bil v splošnem investicijskem skladu predviden za te objekte, pri čemer se odpišejo tista sredstva, ki jih izločijo gospodarske organizacije v smislu tega odloka.

RAZPIS NATEČAJA ZA INVESTICIJSKA POSOJILA

Narodna banka je razpisala natečaj za investicijska posojila iz splošnega investicijskega sklada za potrebe trgovine, gostinstva in turizma. Na podlagi tega natečaja bodo dajali investicijska posojila za izgradnjo skladišč za kmetijske pridelke, neposredno namenjene široki potrošnji (razen žita), za nakup kamionov in hladilnih naprav, za skladišča in prodajalne, dalje za rekonstrukcije in modernizacije hotelov in penzionov v važnejših turističnih krajih in glavnih mestih, kakor tudi za nabavo mehanizacije za pripravljanje hrane ter gostinskih

Ustanovitev republiških centrov za izobraževanje kadrov

V zveznem centru za izobraževanje kadrov v Zagrebu izjavljajo, da se zdaj pripravljajo na ustanovitev republiških centrov, v katerih se bodo vodilni industrijski in gospodarski kadri seznanili s sodobno organizacijo dela in tehniko vodstva. Republiški center v Sloveniji je delo že začel, kmalu pa bodo ustanovili tudi center za izobraževanje kadrov v Bosni in Hercegovini in Srbiji. Se letos bodo takšna centra ustanovili tudi v Makedoniji in Črni gori.

V zveznem centru za izobraževanje kadrov je končalo doslej posebne tečaje in seminarje okrog 300 voditeljev industrijskih podjetij iz vse države, medtem ko več instruktorjev organizira delo po republiških centrih.

BOGAT PROGRAM POČITNIŠKE ZVEZE SLOVENIJE

Ugodne možnosti

Mladina se premalo zanima za pohode po Sloveniji, precej pa je prijav za ostale republike

Počitniška zveza Slovenije je pripravila bogat in raznovrsten program, s katerim hoče v čim večji meri zadostiti željam mladine. V svojih načrtih združuje dve zahtevi: cenena potovanja in taborjenja ter spoznavanje lepote in zgodovinskih znamenitosti naše države. V vseh okrajih se manjše skupine pripravljajo na izlete in potovanja ter pri tem uživajo ugodnosti članov Počitniške zveze. Razen tega pa pripravljajo zveza nekaj večjih akcij, ki postajajo že tradicionalne oblike dejavnosti te organizacije.

Uvod v letošnje sezono Počitniške zveze je bil uspešni majski zbor slovenskih in hrvatskih ferijalcev v Postojni in šafeta Počitniške zveze v počastitev rojstnega dne maršala Tita.

Potovanja in pohodi predstavljajo osrednji del programa. Letos že vdrugi pripravljajo deset krožnih potovanj po Jugoslaviji. V teh potovanjih si bodo mladi udeleženci v dvajsetih dneh ogledali

dali Beograd, pluli po Donavi skozi Djerdap, obiskali Niš in Skoplje, zatem bodo z avtobusi prepotovali vso Makedonijo. Iz Skoplja jih bo vodila pot skozi Peč na Cetinje in v Kotor in preko dalmatinskih mest proti Ljubljani. Letos obnavljajo tudi potovanja po Panonski nižini. V 13 dneh si bodo udeleženci potovanja ogledali Varaždin, Osijek, Subotico s Palčićem jezerom, Zrenjanin, Vršac, Novi Sad in Borovo. Krenili pa bodo prav tako kot lani po partizanskih poteh Bosne in Hercegovine.

Novost letošnjega programa je štirinajstidnevni pohod po Srbiji, ki se bo začel v Sabcu, zatem jih bo pot vodila preko Krupnja, Stolic, Loznice, Tršića (Vukov rojstni kraj), Banje Koviljače, Užice, Čačka, Kragujevca, Mladonova in v ladjo od Smedereva do Beograda.

V Sloveniji bodo krenile na pot tri skupine, ki bodo obiskale partizanske kraje Primorske, Dolenjske, Gorenjske in Stajerske. Medtem ko je med člani veliko zanimanje za potovanje in pohode po ostalih republikah, pa je minimalen odziv za pohode po Sloveniji. V prihodnje si bo Počitniška zveza prizadevala povziti zanimanje za lepote ožje domovine. Pot prve skupine vodi od Skofje Loke prek Zirovskih hribov in Cerknega do Črnega Kala in Postojne, prek Cerknice in Loške doline na Sodražico, Kočevje ter prek Zumberka in Trebnjane v Ljubljano. Druga skupina bo krenila po poteh XIV. divizije. V Kidričevem pa bo začela pot tretje skupine, ki bo v 14 dneh obiskala Ptuj, Maribor, Ruše, prek Pohorja v Slovenj Gradec, prek Raven, Mežice, Solčave, Logarske doline in Okrešlja v Kamniško Bistrico in Ljubljano. Pohodi bodo trajali od 12 do 14 dni, udeleženci pa bodo prispevali za ves pohod le 2000 oziroma 2500 dinarjev.

Prvi pripravljajo letos tudi 400 km dolga pot kolesarjev prek Vršiča, Soške in Vipavske doline do Kronskega in Reke v Ljubljano. Vzlic bogastvu lepote, ki jih lahko občuduje ob tej poti, in vzlic minimalnemu prispevku tudi za to potovanje ni pravega zanimanja.

Počitniška zveza pripravlja v noletnih mesecih tudi stalna taborjenja v Rovinju in Ribnem. Medtem ko je za rovinjsko taborjenje veliko zanimanje, saj bodo razen zveze privedli svoja stalna taborjenja tudi krajski, celjski in mariborski okraj, pa za taborjenje v Ribnem ni zanimanja.

Počitniška zveza pripravlja v noletnih mesecih tudi stalna taborjenja v Rovinju in Ribnem. Medtem ko je za rovinjsko taborjenje veliko zanimanje, saj bodo razen zveze privedli svoja stalna taborjenja tudi krajski, celjski in mariborski okraj, pa za taborjenje v Ribnem ni zanimanja.

SEJA ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO REPUBLIŠKEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

O ŠOLSKI REFORMI

je podal poročilo podpredsednik odbora tov. Vlado Majhen

Ljubljana, 12. junija. Pod predsedstvom Josipa Vidmarja so na današnji seji Odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS razpravljali o eni sami točki dnevnega reda: o šolski reformi. Referat o dosedanjem delu komisije za reformo šolstva je podal podpredsednik Odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS in član Zvezne komisije za reformo šolstva tovariš Vlado Majhen.

V svojem izčrpnem in hkrati zelo preglednem poročilu se je dotaknil v zvezi s šolsko reformo treh bistvenih stvari, in sicer: prvič, vprašanja, kateri družbeni čimtelji določajo danes šolsko reformo; drugič, pregled dosedanjega dela v zvezi s šolsko reformo in tretjič, nekatera vprašanja, ki so se pojavila v zvezi s reorganizacijo šolstva v Sloveniji.

Uvodoma je tov. Majhen govoril, da je vprašanje šolskih reform vprašanje tudi najbolj razvitih držav in ne samo naše. Pri nas pa gre za revolucionarno dejanje postaviti šolo na današnje temelje. Ker delamo s pozicij delavskega razreda in znanstvenega marksizma, je pač težko jemati karkoli iz tujih družbenih sistemov. Tako tudi ne moremo deliti šolstva v intelektualistične in strokovne šole, kar je bistvena karakteristika kapitalističnih sistemov. Pri nas je važno dati strokovnemu delavcu širše teoretiško znanje in obratno: dati intelektualcu tudi praktično znanje. S tem se bo poleg družbenega upravljanja tudi s šolsko reformo zmanjšala razlika med umskim in fizičnim delom.

Ko je govoril o dosedanjem delu za šolsko reformo, je tov. Majhen dejal, da so se do sedaj predvsem ukvarjali z načelnimi problemi. Tako s problemom obveznega enotnega osemletnega šolstva, ki naj bo splošno izobrazovalna šola in ne, kot so se pojavile tendence, že tudi strokovno ali ločeno po dosedanjem sistemu štiri osnovne in štiri nižje srednje šole. Prav tako mora biti v

skladu s celotnim sistemom ta splošna enotna izobrazovalna osemletna šola taka, da nikjer ne zapira nikomur poti za nadaljnji študij. Dijaki morajo imeti pristo pot, da kasneje z ustreznimi sredstvi šol morejo na ustrezne višje šole. Na ta način bo izgubila gimnazija prvenstvo, da se samo iz nje more kamorkoli na višje šole.

Nova osemletna šola zahteva tudi nove srednje šole, se pravi štiriletnje šole, ki bi bile predpriprave za visoke šole. Predlog za enotno srednjo šolo, ki je bila v glavnem zamišljena kot tip gimnazije, je bil zavrnjen. Postavlja se zahteva, naj bodo srednje šole take, kot jih za praktične police potrebujemo.

V zvezi z dosedanjim delom Komisije za šolsko reformo je omenil tov. Majhen tudi posebno delo te komisije, namreč vprašanje in izobraževanje starejših. Gre za to, da bi vsem, ki so že v delovnih odnosih, ob dosedanjih šolah in fakultetah omogočili posebne tečaje za izobraževanje v obliki predavanj, instrukcij in praktičnega dela. Na teh tečajih bi naj dobili potrebno znanje za strokovne izpite.

Ob koncu svojega poročila je tov. Majhen spregovoril na kratko še o nekaterih vprašanjih, ki so se pojavila v zvezi s šolsko reformo v Sloveniji. Pri tem je zavrnil napačne misli, češ da je naše šolstvo zavoženo in da je zato potrebna šolska reforma. Prav tako je bil napačen poudarek na reformi učnih načrtov, ker to še zdaleč ni bistveno sprito tega, da

gre za globoke družbene spremembe, ki terjajo šolsko reformo. Poudaril je, da se je razpravljalo preveč o šolah za nadarjene in nenadarene, kar je povsem zgrešeno subjektivistično gledanje, o enotnosti šol in o praktičnih ter o teoretičnih tipih šol. Za tem zadnjim se skriva stara ločitev umskega in fizičnega dela, razen tega pa je življenje te razlike praktičnih in teoretičnih tipov šol že zdavnaj zabrisalo, saj se praksa in teorija med seboj tesno prepletata. Zavrnil je tudi misli o individualni vzgoji, kakor tudi potentne diskusije, da je treba vse razlike hkrati odpraviti, saj je šolska reforma postavljena kot cilj, ki ga pa ne bo moč takoj doseči.

Razprava, v kateri so sodelovali Rudi Janhuba, Josip Vidmar, dr. Anton Melik, Ludvik Gabrovšek, Dušan Bole in ponovno referent Vlado Majhen, je znova obravnavala vprašanje nadarjenosti in nenadarnosti, teoretičnih in praktičnih šol, pretežkih učnih programov in s tem v zvezi zaposlenost starejših z otroci doma, problem enorazrednic, pedagoške vzgoje, enotnega kadra za osemletne obvezne šole itd. Na kraju je Odbor za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS soglasno sprejel sklep, da predlaga Svetu za šolstvo, naj izda v brošuri referat tov. Vlada Majhna z zaključki razprave in referentnimi komentarji.

Trgovinska pogajanja s štirimi deželami

Te dni poteka zelo živahna dejavnost na področju gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in drugimi deželami. Komaj se je iz Sovjetske zveze vrnila jugoslovanska gospodarska delegacija, že so se v Beogradu začela pogajanja o obnovi trgovinskega sporazuma z Zahodno Nemčijo za prihodnje leto, prav tako pa tudi z Madžarsko. Hkrati se v Tel Avivu mudijo jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se pogaja o obnovi trgovinskega sporazuma s Izraelom, medtem ko v Atenah proučujejo in določajo oblike tehničnega in gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Grčijo. V gospodarskih krogih poudarjajo, da ta pogajanja ugodno potekajo.

Pred prihodom indijskih železniških strokovnjakov

V začetku avgusta bo Jugoslavijo obiskala delegacija indijskih železniških strokovnjakov. Indijski gostje se bodo mudili v naši državi 17 dni, da bi se seznanili z organizacijo upravljanja železnice.

IZ NASIH ŽELEZARN

Letos bomo izvozili 50.000 ton jeklenih polizdelkov

v ZSSR, Švico, Urugvaj, Indijo in druge dežele

Beograd, 12. junija (Tanjug). Naše železarne lahko izvozijo v tujino kakih 100.000 ton jekla letno. Polovica te količine odpade na valjane polizdelke, ker nekatere naše valjarne še ne morejo predelati vsega jekla v končne izdelke. Vse kaže, da bomo letos izvozili kakih 50.000 ton jeklenih polizdelkov v ZSSR, Švico, Urugvaj, Indijo in druge dežele. Razen tega bomo izvažali še druge izdelke črne metalurgije, grobo pločevino, varjene cevi, betonsko jeklo in brezšivne cevi.

Železarna Sisak je sklenila pogodbo o izvozu 12.000 brezšivnih cevi v vrednosti dva milijona dolarjev. Prvo pošiljko 2000 ton so že odposlali, ostale cevi pa bodo dobavili po pogodbah v tretjem in četrtem četrtletju letošnjega leta. Sklenili smo tudi več pogodb za prodajo tako imenovanih »Api« cevi, za katere se v tujini zelo zanimajo. Te dni je obiskal železarno v Sisku predstavnik znane svetovne družbe petrolejske industrije »Shell«. Zanimal se je za nakup posebnih cevi za petrolejsko industrijo. Tudi Avstrija se zanima za te cevi, izdelane v valjarni brezšivnih cevi v Sisku.

Razen stalnih trgov Avstrije, Nemčije, Poljske, Čila in ZDA je železarna Sisak dobila več ponudb iz Indije in Pakistana, kjer se zanimajo za brezšivne stebre za elektrifikacijo železnice. Za brezšivne cevi se zanimata tudi Sirija in Italija, da bi kupili več

Angleški župani v Sarajevu

V Sarajevo je prispela skupina angleških županov, ki je na obisku v naši državi. Gostje so obiskali predsednika OLO Sarajeva Gruja Novakovića, prisostvovali pa so tudi seji Sveta za šolstvo OLO in se ob tej priložnosti seznanili z načinom družbenega upravljanja šol.

Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dan 12. junija 1956 zaključki po naslednjih tečajih:

US dolar —, 4710, 4508,83, 1027,20;
Lstg —, 12.800, 1423,80; DM 120,100;
104,600, 114,233,02, 1499,26; Ffrs 900, 631,68, 695,29; Sfrs —, 62,000, 803,71;
Lit —, 852, 728,45, 1417,60; Lit STT 455, 455, 455, 847,91; Hfi —, 70,230, 789,57;
Sv. kr. —, 20,000, 244,87; Eg. Lstg 2510, —, 2040,76, 130,89; obr. dol. Avstr. —, 4784, 4784, 1494,67; obr. dol. Dan. 1185, —, 1185, 295; obr. dol. Fin. —, 337, 78; obr. dol. Grč. 1255, 1142, 1197,09;
239,63; obr. dol. Turč. —, 671, 669, 123; obr. dol. Arg. 730, 760, 631,97, 110,63;
obr. dol. Braz. —, 1030, 230; obr. dol. Paragv. 670, —, 670, 123,33; obr. dol. 62;
1230, 1506, 1455,27, 385,09; obr. dol. Madž. —, 1123, 1116,20, 272,06; obr. dol. Polj. 1550,1 —, 1255,22, 318,40; obr. dol. ČSR 1125, 970, 963,52, 221,17; obr. dol. Bolj. 1160, 740, 832,10, 177,36; obr. dol. Rom. 1000, 870, 838,47, 179,49.

Opomba: Stevilke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. tečaj v Zagrebu, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. azlo v %.

Zatrt upor

Aramburu in Rojas sta ostala na krmilu, Peron pa je ostal v izgnanstvu. V tem oziru predvčerajšnji izjavljeni upor v Argentini ni prinesel sprememb. Prej bi lahko rekli, da je bil sad sprememb v političnih odnosih in razpoloženju duhov v zadnjih nekaj mesecih.

Predsednik Aramburu je imel nedvomno prav, ko je izjavil, da se je upor začel že letos maja, po študentovski stavki in stavki prometnih delavcev v Buenos Airesu. Pravzaprav bi lahko rekli, da je bila to samo oborožena kulminacija cele vrste trenj in neredov, aretacij, odkrivanja zarot, odstopa ministrov, stavk, demonstracij in čedalje večjega razdora tako znotraj vladajoče vojske, mornarice in protiperonističnih strank, kakor tudi v najsijsih slojih prebivalstva med sindikati, študenti, liberalnim meščanstvom, zemljiško gospodo in katoliško duhovščino ves čas, odkar so strmoglavili Perona.

Politika »pomiritve« zmerne generala, predsednika Lonardija, takoj po Peronovem padcu ni trajala dolgo. Umakniti se je morala poti klerikalne in politiki zemljiške gospode in pod čedalje močnejšim pritiskom skrajnega desnega krila protiperonistične koalicije so bile čedalje očitnejše težnje po likvidaciji ne samo peronizma kot političnega nasprotnika, marveč tudi vseh družbenih in gospodarskih reform, kar so jih uveljavili za Peronovega vladanja.

Povsem razumljivo je, da bi nadaljevanje takšne poti prej ali slej rodilo poskus oboroženega obračunavanja z vlado, tudi če obsejal bi bilo ostalo v vojski in med ljudstvom nobenih Peronovih

pristašev. Če drži, da je bil ta upor čisto peronistična akcija, ga lahko smatramo za dokaz, da so peronisti menili, da je sedanja vlada zožila svojo politično bazo in tako izgubila zaupanje ljudstva do mere, ki omogoča njeno strmoglavljenje s prevratom ali državljansko vojno.

Ker pa se je ta poskus izjalovil, je od novih ukrepov vlade Aramburu-Rojas odvisno, ali ga bodo v bližnji ali daljni prihodnosti ponovili. Če bo sedanja argentinska vlada razumela ta upor kot svarilo, da je treba poiskati širšo politično in družbeno podporo ljudstva z liberalizacijo režima in s tem, da ne bi posegala v pridobitve in koristi delavcev in drobne buržoazije, bi lahko predvideli obdobje pomiritve in stabilizacije. Če pa se bo zatekla k zaostrovanju vojaške diktature in drugim izrednim ukrepom, kakor nekateri opazovalci pričakujejo, je malo verjetno, da bo za dolgo odgodila nove neredne in novo prelivanje krvi.

Pogoj za pogajanja o Cipru — povratek Makariosa iz pregnanstva

V Londonu se mudi tajnik ciprske etnarhije Kranidiotis — Medtem pa je bil pregnan tudi londonski arhimandrit Maneriotis

London, 12. jun. (AFP). Tajnik ciprske etnarhije Nikos Kranidiotis je prišel danes iz Nikosije v London. Na letališču ga je sprejel laburistični poslanec Noel Baker, ki se posebej zanima za ciprsko vprašanje in ki bo imel s Kranidiotisom privatne razgovore.

V političnih krogih sijo, da je malo možnosti, da bi se Kranidiotis v Londonu, kjer se bo mudil deset dni, sestal z britanskimi državljani.

Tajnik ciprske etnarhije je danes na sestanku z novinarji izjavil, da je namen njegovega prihoda v London »olajšati povratek arhimandrita Makariosa iz pregnanstva«. K temu je pripomnil, da bi bil Makariosov povratek prvi korak k ureditvi ciprskega problema. Kranidiotis je na vprašanje, ali se bo sestal s člani britanske vlade, odgovoril, da ne bo dal pobude za takšno srečanja. Dejal je, da bo predvsem skušal sedanj položaj na Cipru razložiti britanski javnosti.

Novinarjem so razdelili Kranidiotisovo izjavo, v kateri je med drugim rečeno: »Kolektivne kazni, deportacije, izgoni ciprskih Grkov iz njihovih delavnic in domov, smrtne obsode, usmrtitve in drugi represivni ukrepi britanskih oblasti na otoku komplicirajo ciprsko vprašanje. Vprašanje Cipra je politično vprašanje in ga ni moč urediti z vojaškimi, marveč s političnimi ukrepi, slonečimi na načelih pravice narodov do samoodločbe.

V Atenah pa je grški zunanji minister Averof davi demantiral poročila, da se Grčija in Velika Britanija tajno pogajata o Cipru. Povod za takšne vesti sta bila včerajšnja konferenca ministra Averofa z britanskim veleposlanikom v Atenah Peakom in odhod tajnika ciprske etnarhije Kranidiotisa v London.

Predstavnik etnarhije grške

SKONFERENCE KP ČESKOSLOVASKÉ

Obnovitev prijateljstva

med deželami ljudske demokracije in SZ ter Jugoslavijo

Praga, 12. jun. (Tanjug). — V Pragi se je začela deželna konferenca KPČSR. Začel jo je član Politburoja Antonin Zapotocky. V svojem govoru je dejal, da so v zadnjem času temeljito in odkrito kritizirali ideološke in praktične napake kakor tudi vse tisto, kar ne ustreza nauku marksizma-leninizma in kar je zaviralo socialistični razvoj.

Ko je poudaril, da so bili načelni partijski sklepi tako v notranjih kakor v zunanje političnih vprašanjih pravilni, je Zapotocky rekel, da deželna konferenca zdaj nima naloge spreminjati generalne linije, odobreni na X. kongresu KP, pač pa je treba spremeniti in popraviti marsikaj, kar ni ustrezalo tej liniji, kar je bilo v nasprotju z njo in oviralo socialistični razvoj.

Zatem je prvi sekretar KP Novotny podal referat o sedanjem položaju in nalogah partije.

V zunanje političnem delu referat je Novotny med drugim poudaril velik pomen obnove prijateljskih stikov Sovjetske zveze in dežel ljudske demokracije z Jugoslavijo za razvoj sil miru in socializma. Uspešni potek obiska predsednika tovariša Tita v Sovjetski zvezi je začetek nove etape v razvoju teh prijateljskih odnosov. »Zadovoljni smo, če smo tudi mi veliko storili za odstranitev škodljivih naplavin minulih let in so zdaj ustvarjeni pogoji za nadaljnje sodelovanje na gospodarskem, političnem in kulturnem področju.«

Antonín Novotný, sekretar CK KPČSR

Novotny je poudaril, da so bile obtožbe, izrečene v minulosti, zlasti še na raznih procesih in na procesu proti Slanskemu zoper jugoslovanske tovariše posledica napačnega, podtaknjenga gradiva, spričo česar je prišlo tudi do nepravilnih in škodljivih političnih zaključkov. »Posrečilo se nam je do kraja likvidirati vse negativno, kar je ostalo iz minulosti, in zdaj si toliko bolj prizadevamo doseči odnose in sodelovanje v interesu naših narodov, stvari miru in socializma.«

Glede procesa proti Slanskemu je Novotny dejal, da komisija, ki proučuje vse gradivo, še ni zaključila dela. Toda docela jasno je, je pripomnil, da je treba iz procesa izločiti vse tisto, kar se nanaša na Jugoslavijo.

Glede decentralizacije državne uprave je Novotny predlagal vrsto ukrepov, ki se tičejo dela ljudskih odborov, državnih organov, ministrstev in podjetij, in je posebej predlagal poenostavitve planiranja, bolj preprosto finančno politiko in še druge ukrepe.

Glede reorganizacije ministrstev in oblasti je dejal, da je treba ukiniti oziroma združiti nekatera ministrstva in urade. Novotny je na koncu dejal, da morata biti decentralizacija in dajanje večjih pooblastil nižjim organom postopna. Izrazil je pričanje, da bo sadove teh ukrepov čutili od vsega začetka predvsem v povečani proizvodnji.

Adenauer v Washingtonu

Washington, 12. jun. (AFP). Zahodnonemški kancler Adenauer je prišel sinoči v Washington. Pred tem pa je na univerzi Yale dobil diplomu častnega doktorja.

Adenauerja je v Washingtonu sprejel ameriški zunanji minister Dulles. Izjavil je, da ameriški narod z zanimanjem spremlja kanclerjeve napore za »izgradnjo nove Nemčije in Nove Evrope«. Kancler Adenauer pa je izrazil upanje, da bodo njegovi washingtonski razgovori »prispevali k utrditvi prirskih stikov med obema deželama«.

Pred spremembami v francoski vladi

Pariz, 12. jun. (Tanjug). — Tu pričakujejo, da bo kmalu prišlo do presnovne Guy Molletove vlade spričo nedavnega odstopa Mendès-Francea s položaja državnega ministra. Radikalni ministri so na današnjem ločenem sestanku načelno sprejeli Guy Molletov predlog, naj bi izpraznjeni položaj državnega ministra dobil René Billières, ki bi razen tega obdržal svoj položaj prosvetnega ministra. Iz vrst radikalov bosta verjetno imenovana še dva nova ministra. S tem bi bili odstranjeni nekateri nesporazumi med socialistično in radikalno stranko.

Mendès-France je pred dvema dnevoma zahteval od Guy Molleta, naj položaj državnega ministra dobi predsednik radikalne parlamentarne skupine Edouard Daladier. Guy Mollet je to zahtevano zavrnil.

Voditelj upora v Argentini aretiran

Buenos Aires, 12. jun. (Reuters). Tu so objavili, da so aretirali glavnega voditelja upora generala Juana Joséja Valla. Vojska še išče njegova glavna pomočnika Raula Tanca in dr. Mertineza, ki sta obtožena, da sta organizirala upor v Santa Rosi.

Delno uveljavljanje

določb londonskega sporazuma na Tržaškem ozemlju

Trst, 12. junija. V »Uradnem vestniku« vladnega komisarja za Tržaško ozemlje je bil objavljen odlok, s katerim je vladni komisar dr. Palamara uzakonil člen 6 londonske spomenice. Omenjeni člen določa, da se ne sme začeti ali nadaljevati noben sodni ali upravni postopek, s katerim bi bila podvržena pregonu ali diskriminaciji oseba ali imetje, kateregakoli prebivalca na Tržaškem ozemlju zaradi političnih dejanj, ki so v zvezi z rešitvijo vprašanja Svobodnega tržaškega ozemlja, in ki so bila izvršena do vključno 5. oktobra 1954.

V isti številki vestnika je na danes objavljeno, da ima na Tržaškem ozemlju odslej neposredno veljavo tudi zakonodajni odlok od 28. novembra 1947 o izvajanju mirovne pogodbe z Italijo.

V zvezi z objavo omenjenih odlokov, poudarja današnji »Primorski dnevnik«, da je odlok št. 190 prvi, s katerim je vladni komisar odredil, da se mora na Tržaškem izvajati vsaj eden izmed osmih členov londonske spomenice, ter nadalje zahteva, da vladni komisar objavi tudi ostale člene, še posebno pa določila posebnega narodnostnega statuta in ostalih prilog, ki so sestavni del londonske spomenice.

List izraža nadalje upravičeno pričakovanje, da bodo predvsem sodne oblasti upoštevale odlok št. 190 in tako izpustile iz zaporov škedenjske antifašiste, ki so kljub jasnim določbam člena 6 londonske spomenice že skoro dve leti v zaporu, kot tudi, da bodo ta člen upoštevali pri vseh sodnih procesih, ki so že bili ali pa ki so še v teku.

List opozarja tudi na pomen obvestila, da ima na Tržaškem neposredno veljavo zakon o izvajanju mirovne pogodbe z Italijo, ter pri tem ugotavlja, da so se nekateri sodni procesi vršili prav v nasprotju s čl. 16 mirovne pogodbe. Tudi na osnovi tega člena bi morali biti škedenjski antifašisti takoj izpuščeni iz zaporov ter prekinjeni vsi ostali sodni postopki, ki temu členu očitno nasprotujejo.

Z VSEH STRANI SVETA

CIPER

VOJAŠKE OPERACIJE V GORAH NA SEVEROZAHODU OTOKA

Nikosia, 12. jun. (AP). Britanci so sinoči obkolili gorsko področje na severozahodnem delu otoka. Sodiijo, da nameravajo v okviru teh operacij, ki jih sodejajo 600 vojakov, ujeti nekatere voditelje odpornekega gibanja. Včerajšnji dan je bil razmeroma miren; le v večjih arediših na otoku so razpevali letake. Britanske oblasti so opozorile lastnike javnih lokalov, da jih bodo dale zapreti, če se bodo v njih pojavili letaki odpornekega gibanja.

SMRTNA OBSODBA

Nikosia, 12. jun. (AFP). Posebno sodišče v Nikosiji je danes obsodilo na smrt 27-letnega Ciprčana Steliosa Maromatisa, ker je 17. marca streljal na nekega britanskega letaka.

EGIPT

POSLEDNJE ANGLEŠKE ČETE SO ZAPUSTILE SUEŠKO PODROČJE

Port Said, 12. jun. (AFP). Z britansko prevoznico »Evans Gippe« so odpotovali zadnji kontingenti britanskih oboroženih sil na tem področju. Britanska zastava plapolala sedaj le še na postopno pristaniške kapetanije. To postopno bodo izročili egiptovskim oblastem prihodnje dni. Prihodnji ponedeljek pa bo Egipt praznoval konec britanske okupacije Sueškega področja.

IZRAEL

INCIDENT NA MEJI Z EGIPOTOM

Tel Aviv, 12. jun. (AFP). Izraelska patrola je pregnala skupino egiptovskih vojakov, ki je vdrila na izraelsko ozemlje severno od Birseba. Pri tem so prišli nekateri egiptovski ostalci, pa se je posrečilo, da so se umaknili na egiptovsko stran.

DVE OBSODBI

Tel Aviv, 12. jun. (AFP). Izraelske oblasti so danes obsodile dva Egiptčana na zaporno kazen po 20 let, češ da sta kot bo pripadnika egiptovskega komandosa sodelovala v akcijah na izraelskem ozemlju. Aretirana sta bila lani ob prehodu čez razmejivno črto na področju Gaze.

MAROKO

NEZAKLEPENA ORGANIZACIJA

Casablanca, 12. jun. (AFP). Maroške oblasti so danes odredile takojšen razpust izraelskega društva »Kadima«, ki je organiziralo izseljevanje Židov iz Maroka v Izrael. Od leta 1946 je zapustilo Maroko 100.000 maroških Židov.

INDONEZIJA

OMEJITEV OBOROŽENIH SIL

Djakarta, 12. jun. (Reuters). — Predstavnik indonezijskega generalnega štaba je danes izjavil, da se bo letos indonezijska vojska strčila s 185.000 na 100.000 mož. Ta ukrep naj bi potrdil indonezijski parlament.

Stevitno stanje v vojski so se nekoliko že zmanjšalo v primeri s prejšnjim letom, ko je vojska štela 200.000 mož.

NIZOZEMSKA

STAVKA GRADBENIH DELAVCEV

Haag, 12. jun. (Reuters). Na nizozemskem stavka več kot 10.000 gradbenih delavcev. Delavci zahtevajo zvišanje mer za 4,4%. Stavka se je začela minuli teden v Rotterdamu, zatem pa se je razširila še na Haag in Amsterdam.

ZAHODNA NEMCIJA

TRIBE ATOMSKI REAKTORJI IZ ZDA

Bonn, 12. jun. (Tanjug). Zahodnonemški minister za atomsko vprašanja Strauss je danes ponovno odpotoval v ZDA, kjer bo imel z ameriškim predstavnikom zaključna pogajanja o dobavi treh atomskih reaktorjev za raziskovalna središča v Münchenu, Hamburgu in Frankfurtu.

Priprave Donavske komisije za velika dela na Donavi

Budimpešta, 12. jun. (Tanjug). Na današnji plenarni seji Donavske komisije so obravnavali delo komisije v prvi polovici letošnjega leta. V razpravo so posegli vsi delegati včlanjenih dežel.

Jugoslovanski delegat Topalowski je poudaril kot pomembno novost v delu komisije navezavo stikov in sodelovanje z ustreznimi organizacijami OZN. Govoril je tudi o pomenu razširjenega delovnega območja Donavske komisije. K temu je pripomnil, da si je v prihodnje še bolj prizadevati, da bi vse obdonavske dežele sodelovale v obravnavanju problemov plovice po tej reki.

Govoril je tudi o nalogah, ki čakajo Donavsko komisijo v zvezi s pripravo glavnega načrta velikih del na Donavi. Ugotovil je, da so na tem zasedanju nekatere delegacije posredovale dopolnilne ustne informacije, ki omogočajo aparatu komisije nadaljnje obravnavanje tega problema. V tej zvezi je Topalowski predlagal, naj bi do naslednjega zasedanja aparat komisije pripravil poročilo, v katerem bodo navedeni podatki, ki se nanašajo na sestavo glavnega načrta.

Na koncu današnje seje so soglasno sprejeli resolucijo, s katero je odobreno delo komisije v minulem obdobju 1956., dana pa so tudi priporočila za izpolnitev novih nalog.

Z jutrišnjo plenarno sejo bo Donavska komisija zaključila svoje sedanje redno zasedanje.

Britanski veleposlanik v Črni gori

Titograd, 12. jun. (Tanjug). — Predsednik Izvršnega sveta Crne gore Filip Bajković je danes sprejel britanskega veleposlanika v Jugoslaviji Franka Robertsa. ki je na poti po Črni gori prišel v Titograd. Predsednik Bajković mu je priredil kosilo v hotelu »Crni gori«.

Britanski veleposlanik bo jutri obiskal Cetinje, kjer si bo ogledal zgodovinske znamenitosti mesta.

ZASEDANJE MEDNARODNE KONFERENCE DELA

Prisilno delo je treba odpraviti

Včeraj sta govorila člana jugoslovanske delegacije Gustav Vlahov in Zvonko Morić

Zeneva, 12. jun. (Tanjug). Eno najvažnejših strokovnih vprašanj, ki so na dnevnem redu Mednarodne konference dela, je vprašanje prisilnega dela. O tem je včeraj govoril tudi jugoslovanski predstavnik Gustav Vlahov. Zahteval je, naj se to vprašanje v celoti prouči in z novim mednarodnim instrumentom ne le opozori na razne načine prisilnega dela, temveč tudi prepovedo vse oblike prisilnega dela, ki se dandanes pojavljajo.

Današnja plenarna seja Mednarodne konference dela je bila skoraj v celoti posvečena razpravi o sestavi članov posameznih komisij. Delodajalci zahodnoevropskih dežel so se zavzemali za to, da bi iz članstva v delodajalski skupini posameznih komisij izključili delegate vzhodnoevropskih dežel in tudi predstavnikov jugoslovanskih gospodarskih organizacij, komisija za predloge pa je sklenila z večino glasov, da tem delegatom dovoli delo v komisijah, vendar ne v svojstvu polnopravnih članov, pač pa v svojstvu članov-namestnikov.

V razpravi o tem vprašanju je govoril tudi član jugoslovanske delegacije Zvonko Morić. Obsodil je stališče delodajalcev zahodnoevropskih dežel, ker se pri določanju števila članov delodajalske skupine v posameznih komisijah ravna po ideoloških razlogih, in izjavil, da izključitev predstavnikov nekaterih dežel iz aktivnega dela nasprotuje načelom demo-

kratizma in univerzalnosti Mednarodne organizacije dela. Poudaril je, da mora biti enakost pravic delodajalcev vseh dežel, kakor tudi enakost pravic predstavnikov vlad in delavcev osnovno načelo, na katerem naj sloni Mednarodna organizacija dela.

Vzhodnonemška pomoč zaostalom deželam v okviru OZN

Berlin, 12. jun. (ADN). Vzhodna Nemčija je ponudila gospodarsko zaostalom deželam svoje sodelovanje prek programa tehnične pomoči OZN. Vzhodnonemški zunanji minister Lothar Bolz je razložil to ponudbo v pismu, ki ga je 18. aprila postal generalnemu tajniku OZN Hammarškjöldu in ki je bilo danes objavljeno.

V pismu je rečeno, da je vzhodnonemška vlada določila za pomoč zaostalom deželam 400.000 vzhodnonemskih mark. Razen tega je pripravljena poslati v te dežele svoje strokovnjake in tehnično opremo.

STAVKA PRI »CHRYSLERJU«

Detroit, 11. jun. (AFP). Več kot tisoč delavcev tovarne avtomobilov »Chrysler« je zapustilo svoja delovna mesta iz protesta proti odpustitvi dveh sindikalnih funkcionarjev, organizatorjev prejšnje stavke z tovarni. Zaradi stavke je bilo ustavljeno delo celotnega oddelka s približno 10.000 delavci.

Ena izmed velikih manifestacij sovjetskega delovnega ljudstva ob obisku predsednika Tita, kakršne so se vrstile doslej po vseh velikih in manjših mestih ob Moskve do Leningrada in so dosegle svoj vrhunec v Stalingradu, herojskem mestu prve velike zmage nad nacističnim napadalcem.

ZRNA IZ NAŠEGA KMETIJSKOSTVA

NEKAJ O NAŠIH DRŽAVNIH POSESTVIH

NEKATERA S HITRIM druga s počasnim korakom

Kdor je obiskal več državnih kmetijskih posestev, je nedvomno ugotovil, da so med njimi precejšnje razlike in da nekatera napredujejo s hitrim, druga pa s počasnim korakom.

Kakor je bilo razvidno iz poročila na obnem zboru Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo LRS, je med starimi in novimi državnimi posesti bistvena razlika v stopnji zgrajenosti, to je v vrednosti vloženih osnovnih sredstev, v manjši anuitetni obremenjenosti, v organizaciji, obsegu arondacije itd. Po stopnji zgrajenosti jih lahko delimo v primerno zgrajena, delno zgrajena in nezgrajena. Popolnoma urejenih posestev še nimamo, ker tudi prva med njimi niso še tako urejena, kakor bi bilo treba. Delno zgrajena (skupno jih je 70 do 80) so tista, katerih notranja organizacija je še v razvoju. V glavnem so nastala iz zemljišč splošnega ljudskega premoženja ter bivših KDZ. Manjkajo jim zlasti primerne gospodarske zgradbe in oprema. Med nezgrajena posestva pa sodijo tista, ki so se formirala na podlagi zemljišč, odkupljenih po zakonu o zemljiškem maksimumu in zakonu o odpravi viničarskih razmerij.

V primerjavi s posesti v drugih republikah so naša državna posestva majhna. Povprečno obsega kmetijsko državno posestvo v zveznem merilu 450 ha obdelovalne zemlje, od tega okrog 370 njiv, medtem ko odpade v naši republiki povprečno na posestvo le 230 ha obdelovalne zemlje, njiv pa komaj 89 ha.

Vsega skupaj je v Sloveniji 151 državnih posestev-podjetij in 29 zavodov. V skupini zavodov, t. j. finančno samostojnih ustanov, so zajeta selekcijska posestva Kmetijskega inštituta, šolska posestva in kobilarne. Vsa posestva imajo okrog 73.500 ha zemljišč.

Cepprav so — kakor rečeno — med posesti precejšnje razlike, je na splošno njihov pridelek znatno večji od pridelka na zasebnih kmetijskih gospodarstvih. Najmanjše pridelke dosegajo nekatera novoustanovljena posestva in ekonomije. Sicer pa so mnoga posestva dosegla kar lepe uspehe v pridelovanju semenskega žita in krompirja, travnih semen in raznovrstnih sadik. Zelo pomemben je tudi njihov napredek v živinoreji, saj so se lotila temeljit selekcije osnovne črede, pri čemer skrbno izločajo neproduktivne krave.

Na državnih posestvih so lani pridelali povprečno 17,0 q pšenice na hektar, medtem ko je znašal povprečen pridelek na zasebnih posestvih 15,8 q. Krompir: 158,6 q — 122 q. Koruza: 20,8 q — 16 q. Krma pesa: 257 q — 188 q (prva številka pomeni pridelek na državnem, druga na zasebnem po-

sestvu). Se večje razlike med državnimi in zasebnimi posesti so v pridelkih sadjarstva in vinogradništva. Najboljši je bil pridelek v novih nasadih — do 200 q sadja na hektar. Seveda pa so navedeni pridelki, če jih primerjamo z donosom na urejenih posestvih v drugih naprednih državah, relativno še vedno majhni. To pomeni, da organizacija dela na naših posestvih še zdaleč ni popolna. Ovirja boljše organizacije so zlasti razdrobljene parcele, kar nam narekuje, da posvetimo arondaciji več skrbi in da jo začnemo bolj energično izvajati. Pri tem je potrebna zlasti podpora ljudskih odborov in političnih organizacij. Za arondacijo obstoje po veljavnih predpisih različne možnosti, ki so se jih ljudski odbori doslej premalo posluževali.

Seveda obstoje tudi razlike med posesti, ki imajo enake možnosti za napredek. Vzrok za te razlike tiči večinoma v organizaciji dela in v plačnem sistemu. Ponekod še vedno plačujejo kme-

tijske delavce po času, pa tudi deputati niso še docela izginili. V tem se zreali tudi pomanjkljivo delavsko upravljanje, pa tudi slabo politično delo njihovih sindikalnih organizacij.

Pomen državnih kmetijskih posestev ni samo v posebnosti, ki jih imajo kot velika gospodarstva. Nanje je treba gledati tudi z vidika družbenih odnosov, z vidika težnje po krepitvi socialističnih odnosov na našem podeželju. Državna posestva so oziroma morajo postati žarišča napredka socialističnega kmetijstva. Zato pa je v prvi vrsti potrebno, da so rentabilna in da iz leta v leto dvigajo produktivnost. Zasebni kmet bi videl v njih vzor le tedaj, če bo njihova proizvodnja vsestransko boljše in rentabilnejša od proizvodnje na majhnih, zasebnih gospodarstvih. Če hočejo biti vsestransko rentabilna, pa morajo prilagoditi svojo proizvodnjo objektivnim pogojem, odpraviti razdrobljenost, mešano proizvodnjo in se usmeriti na najdonosnejše kulture.

Sezonskim delavcem se bodo pridružili še kosci

Dopoldanski avtobus z Gorkega je imel na strehi cel kup kovečev, največ lesenih. Med potniki je bila večina fantov in moških. Z avtobusnega postajališča so se napotili za železniško postajo. Bili so kosci, ki so se odpravili na Kočevsko. Na kmetij-

kar ugotavljajo po izkušnjah iz prejšnjih let, sezonsko delovno silo, ki je pripravljena zaposliti se čez poletje, so ocenili na 6800 oseb. Od teh se jih je letos zaposlilo na kmetijskih gospodarstvih v raznih krajih naše države okoli 4500 — 3750 jih je registriranih

K spodnjemu član-ku: Takole v industrijskem delu kmetijskih posestev sortirajo konsumna jajca. Vsak dan znese povprečno 31.000 nesnic.

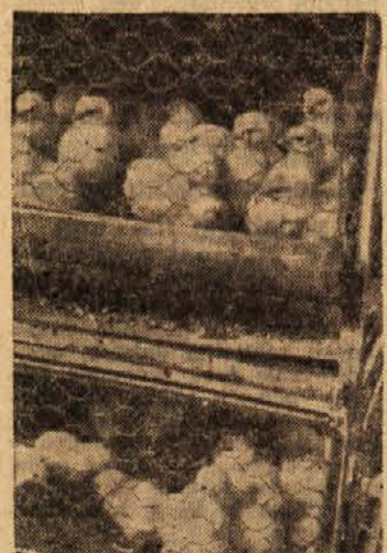
skem gospodarstvu bodo ostali približno tri mesece, kar bo največ kosov, nato pa se bodo spet vrnili domov. Letos bo odšlo na Kočevsko okoli 300 koscev. Toliko so jih zaposlili in na Posredovalnici za delo v Murski Soboti pravijo, da jih ne bo težko zbrati. Razen teh bo odšlo iz Prekmurja še okoli 70 koscev v Apaske kotline in 25 na Kmetijsko gozdarsko Jarenina.

Tudi za žetev bodo v Prekmurju lahko dobili delavce, če jih bodo kmetijska gospodarstva potrebovala, ker so še rezerve sezonskih delavcev,

pri Posredovalnici za delo v Murski Soboti, okoli 750 pa jih je odšlo brez njene posredovanja. Opekarniških delavcev, ki so se zaposlili letos, ima posredovalnica registriranih 450, večina gradbenih delavcev pa si je našla zaposlitev sama. V pomladanskih mesecih je prihajalo mnogo delavcev na Posredovalnico za delo, da bi jim našla zaposlitev. V zadnjih tednih pa je veliko povpraševanje po delu ponehalo. Sedaj odhajajo večinoma le taki, ki bi se v skrajni sili lahko preživeli doma, če se jim nudi priložnost, pa radi gredo za zaslužkom.

NAMESTO STROKOVNEGA ČLANKA

Kokingrad — kokošje velemesto

Vsakih osem dni se tu izvali 25.000 piščancev, ki jih imajo v umetni svetlobi in toploti 45 dni

To zgodbo smo našli na enem izmed velikih posestev v Vojvodini, ki smo jo obiskali letos sredi maja v ljubljanskem »Turist-biroju«. O kokušnem velemestu v Vojvodini smo že toliko slišali, da smo bili prav nestrpni, kaj vse bomo videli tam. Ko pa sta se naša avtobusa ustavila pred vhodnimi vrati, nas je zavrnil stražar: »Ne morete, drugovi!«

Si lahko zamislite naše presenečenje ob razgledu na to kokušno kmetijo, zato si nove ne žele. Izjemno so nam vendarle dovolili ogled, toda samo osemčlanski delegaciji, potem

ko so ji skrbno razkužili obutev. Po široki asfaltni cesti — dolga je 3 km in deli mesto na dva dela — so nas naprej peljali v industrijski del mesta. Vstopili smo v veliko perutinarstvo, ki je bilo v veliki perutnarski stavbi, in tu smo našli tole življenjsko zgodbo kokošje:

Nikoli nisem videla svojega očeta in matere, čeprav vem, kdo sta bila. Vse podatke sem prebrala z lupine, potem ko sem se kot piščica izvalila v predalu umetne valilnice skupno z 200 tovariši in tovarišicami. Naša valilnica pa je tako velika, da vložijo vanjo vsaki osem dni do 30.000 jajc. To je bilo radostnega čakanja, ko so nas znesli v dvorano, kjer je vedno enako toplo in svetlo! Vsega smo imeli v izobilju: dobre hrane, sveže vode in zraka. V našem mestu imajo za mlade piščance štiri dvorane. Na obeh straneh stoji dolgi petnadstropni kur-niki, ki so razdeljeni v gajbece; po to nas je bilo v eni. Ne znam šteti, silasila pa sem vsako jutro, kako je hranilica poročala:

»Danes imam v tej dvorani 33.000 piščancev! Včasih jih je imela 35.000, pa tudi čez 40.000 nas je bilo.«

Nekaj čez 40 dni so nas imeli v tistih toplih dvoranah, potem so vsake posebej pregledali in oddelili: ali v industrijski del mesta, ali pa za rejo. Bila sem lepo računa piščica, zelo podobna svoji materi, zato so me do-lotili za rejo. Prenesli so me v predni del kokošjega mesta. Tu je na desni strani zgrajenih 24 nad sto metrov dolgih, zidanih kur-nikov. Po 2500 piščancev nas je bilo v eni zgradbi, med seboj pa smo bili z mrežo skrbno pregrajeni in ločeni po spolu, starosti in pasmi. Čisto je bilo v teh kur-nikih, saj smo stali na gosti mreži. Tudi tu je bilo vedno enako toplo in svetlo. Okna so bila rdeče pobar-vana. Slišala sem ljudi, da so pobar-vana zato, da pada na vse piščance rdeča barva. Ljudje nas imajo namreč za kanihale, kar je tudi res. Radi se med seboj tepemo in, če koga le pre-vede od krvi oključavamo, nas kri tako razdraži, da nesrečneža raztrgamo in pojemo. Zaradi rdečih oken pa smo zdaj vsi videti krvavi in nekaj časa nas je to zelo motilo. Slišala sem, da

so na Holandskem piščancem proti pretepanju natakili na oči aluminijasta očala, kar pa ni lahka stvar.

Po sedmih mesecih sem bila prva v našem kur-niku, ki sem znesla jajce. Lepo, težko jajce! To me je zopet rešilo, kajti če medtem so ves čas od-birali slabotne piščance in jih nosili v industrijski del mesta. Odrabli so nas po sedmih mesecih starosti vsi: izredno lepe nesnice s pravilno težo in pasemskimi znaki. Potem so nas prenesli na levo stran glavne ceste, kjer je bilo postavljenih sedm do več-jih in prav toliko manjših skrbno ograjenih kur-nikov. Mene so dodelili v večji kur-nik št. 37. Naša jata je štela 200 nesnic in 20 petelinov. Mo-ram povedati, da sem prvič videla ob blizu petelina. Jarko smo bile vse zmešane zaradi sonca, ki ga prej ni-mo nikdar videli, in zaradi trave, peska, črvov... Zdaj smo živele sva-bodno, kakor na pristavi, le spale, nesle in po hrano smo hodile v kur-nik. To so bili najlepši dnevi mojega življenja! Vsaka od nas je imela svoje gnezdo, dobro smo si ga zapomnile, in naša hranilica, ki nam je tehtala hrano in merila vodo, je zapisovala tudi, koliko jajc smo znesle, kdaj, njihovo težo itd. Da smo matična jata, so nam rekli. Naša jata pa so vsajali v valilnice in prodajali enodnevnice piščance okoljskim zadrugam in posestvom.

Točno po enem letu, odkar sem bila v tej veliki družini, so me kot najboljšo nesnico izbrali in prenesli v sosednji del mesta, v mali kokoš-jak. »Bilna družina številka 11« je bilo napisano na vratih. Bilo nas je deset najbolj pridnih nesnic in imele smo le enega glavega petelina, ki se je od nasega jutra do večera samo bahal, kako je lep, saj so ga izbrali za očeta najlepših piščancev, ki bodo ohranili rod »suskešov«. Namreč, jaz pripadam pasmi »suskešov«, bila pa sta v našem mestu še dve pasmi: »lemp-horne« in »rodejlana«. Tu se nam je godilo še bolj kot prej in nesle smo veliko prekrasnih jajc. Kako toplo nam je bilo ob misli, kajšna lepa piščeta bodo iz njih! Vendar rade bi jih valile same! To je bilo zame usod-

Da ne bo prepozno!

Še mnogo ljudi podcenjuje nevarnost razmnožitve kolaradskega hrošča, nekateri pa pravijo, da nimajo denarja za škropivo

V pisarni Občinskega ljudske-ga odbora Ljutomer imajo kme-tijski strokovnjaki več posod, v katerih imajo zaprte kolaradske hrošče, da proučujejo njihovo od-

kaj bodo tamkaj počele ličinke, ki se bodo izvalile iz jajčec.

Kmetijski strokovnjaki na ob-činskem ljudskem odboru pravi-jo, da je največja nevarnost za

KMETOVALCI! KOLARADSKI HROŠČ SE JE LETOS POJAVIL V ZELO VELIKI MNOŽINI. ČE HOČETE OBAROVATI KROMPIRISČA, GA JE TREBA ZAČETI ENERGIČNO ZATIRATI, IN SICER TAKOJ. ČAKANJE IN OBOTAVLJANJE POMENI VELIKO IZGUBO. KER SE BODO IZ HROŠČEV JAJČEC KMALU IZLEGLE LIČINKE IN ZAČELE TAKOJ ŽRETI KROMPIRJEVE LISTE IN STEBLA. ČE HROŠČA NE BOSTE UNICILI, VAM JESEN NE BO OSTALO DOSTI KROMPIRJA NITI ZA LASTNO PREHRANO. KAJ SELE ZA PRODAJO. TOREJ: ZADNJI ČAS JE, DA ZAČNO VSI KMETJE ENERGIČNO ZATIRATI ZALEGO KOLARADSKEGA HROŠČA. ČE BI SE PROTI NJEMU BORILI SAMO NEKATERI, BI TO POMENILO TOLIKO KOT NIČ. USPEH NAM LAHKO ZAGOTOVI LE SLOŽNO, MNOŽIČNO ZATIRANJE!

pornost, trdoživost in razmnože-vanje v različnih okoliščinah. V neld posodi imajo hrošče, ki so že dananj dni brez hrane in še vedno živijo. To kaže veliko trdoživost krompirjevih škodljivcev, ki letos grozijo v vsej ljuto-merski občini, da bodo uničili cela polja, posajena s krompir-jem. Tudi v mnogih drugih kra-jih Slovenije je podobno stanje.

Branko Puconja s Cvena, predsednik poljedelskega odbora pri kmetijski zadrugi, je pravkar prišel na posvet, kako bi se naj-bolj uspešno spoprijeli s kolarad-skim hroščem. Poročal je, da so krompirjevi nasadi hudo ogrože-ni, saj je pod vsako krompirjevo rastlino najti po več hroščev, ki so že prilezli iz zemlje in puščajo svoja jajčeca na krompirjevi tra-vi. Jajčeca kolaradskega hrošča je našel celo na sadikah zelja, ki so v bližini krompirja. To mesto si je zaznamoval in bo opazoval,

krompirjeve nasade v tem, ker se kmetovalci še ne zavedajo dovolj nevarnosti. Tudi v prejšnjih letih je bilo trece; okuženih polj, hrošči pa se niso pojavili tako mno-žično kot letos, zato povzročena škoda ni bila tako občutna, da bi vzbudila pozornost vseh kmeto-valcev. Napredni kmetovalci in kmetijski strokovnjaki se bojijo, da bodo nekateri ljudje podcenje-vali kolaradskega hrošča tako dolgo, dokler jim ne bo povzročil velike škode. Kakor jim jo je pred leti ameriški kapar v sadovnja-kih. Ti menijo da bi bilo treba že letos poškropiti vse krompir-jeve nasade v občini 3- ali 4-krat. Škropjenje pa morajo organizi-rati kmetijske zadruge s poseb-nimi ekipami, da ne bi posamezni kmetovalci škropili površino samo zaradi tega, da bi zadostili obvez-nosti.

Kmetijske zadruge imajo do-volj škropilnic, da lahko poškro-

Poročilo o pomladanski setvi in o stanju vegetacije

Pomladanska setev se je za-radil slabega vremena v aprilu nekoliko zakasnila, bila pa je uspešno zaključena na vseh pre-videnih površinah. Saditev krom-pirja se je pričela okrog 10. aprila v ptujskem in murskosoboškem okraju, nekaj dni kasneje pa tudi v ostalih okrajih. Setev korusa se je pričela zadnje dni aprila. Toplo vreme zadnjih dni povoljno vpliva na klastev in cvetenje žit, na rast krompirja, korusa in ostalih kultur. Ozmime rži, ječmen in zgodnje sorte pšenice so večidel v stadiju cvetenja, pozne sorte pšenice pa v hladnejših krajih še klasijo. Stanje žit je trenutno za-dovoljivo, pojavlja pa se že močnejši razvoj prašnatih sneti na ječmenu. Zgodnji krompir je v polnem cvetenju, oziroma pred izkopom v koprskem okraju in v okolici Gorice, v posameznih pre-

delih pa ga že kopljejo. V ostalih krajih Slovenije je v vzniku.

V vseh okrajih se je pojavil množično kolaradski hrošč, kate-rega pa kmetovalci ne zatirajo dovolj energično.

Korusa je zaradi hladnega vremena v maju zaostala v rasti. Košnja travnikov se je pričela. Zaradi deževnega maja so se močno razrasli pleveli, ki jih pri-dno zatirajo tudi s herbicidi. V okraju Murska Sobotica je bila 21. maja lažja slana, ki je v višjih legah posodila fižol, večje ško-de ni bilo. V okolišju Metlike je napravila toča več škode na žitih in v Mokronogu na trti.

Plohe v maju so zavirale normalno obdelovanje, posebno korusa in pesa. Prav dobre pri-delke daje prva košnja detelj.

Kmetijski inštitut Slovenije Ljubljana

Koristne zanimivosti

KOLIKO VODE POTREBUJEJO POVPREČNO NA DAN DOMAČE ŽIVALI

Odraslo govedo potrebuje ob suhi krmi povprečno 50 litrov, ob sveži krmi pa 20 litrov vode na dan. Govedo od 1 do 2 let starosti potrebuje na dan dve tretjini, govedo do enega leta starosti pa približno polovico prej navedene količine. Odrasel konj ob suhi krmi — 36 litrov, ob sveži krmi pa 12 litrov. Ovca ob suhi krmi 4 litr, ob sveži krmi pa 1 liter. Odrasla svinja ob suhi krmi 15 litrov, ob sveži krmi pa 5 litrov.

RAZMERJE MED SENOM IN TRAVO

Za 100 kg sena je treba 400 do 500 kg trave. Kot krmlivo pa je 400 kg sveže trave mnogo več vredno kot 100 kg sena. Zato krmilimo čimveč svežo krmo, še bolje pa je, če organiziramo pašo!

ZNAKI DOBRE MLECENOSTI

Razpoznavnih znakov o mlečnosti krave je več. Izkušeni živinorejci se ravnanje večidel po naslednjih: Na čelu ima vsako govedo vrtnice dlake; čim nižje med očmi ga ima krava, tem boljše mlekarica je. Vime se pri dobri mlekarici razteza daleč po vzgoji med zadnjimi nogami in ima mnogo ozkih vzporednih gub. Rep stoji močno navzven. Koža je prožna in se da lahko premikati. Žile na vampu so močno razvite in tudi na vimeni so žile vidne. Oči živali so velike in čiste, pogled živahen.

DOMAČE SRBOSTV PROTI OBADOM

Kadar pritišna huda vročina, so živali najbolj nedežni obadi. Murskije potrebujejo ob košnji oziroma ob pospravljanju sena posebno delovno moč, da te vsiljive odganja z vajo z živine. Druge pa jih odganjajo na ta način, da narahlo nmažejo govedo s kremo, imenovano čebulno maslo. To maslo pripravijo tako, da ka-hajo razrezano čebulo v svinjski masti (za kar je seveda odpr-ti) dokler ne porjavi. Nato od-lizajo maslo v lončke, kjer so shladi in otrdi.

ČE ŽIVALI NAPIENJA

Pri hadem napenjanju lahko pogine govedo že v pol ure, če ni pri roki pametna pomoč. Najbolje je, da živali obvarujemo pred napenjanjem s tem, da jih ne spuščamo v deteljišča ali na mokre, z roso pokrite pašnike, če pa jih je treba kljub temu spustiti na tak pašnik, jim vna-ramo dati prej nekaj suhe kme. Do napenjanja pride zato, ker naslone v vampu velika množina plinov, če se pravilno ne od-stranijo, zadušijo žival, ali pa celo razženejo vampo, da poči-luženi živinorejci polivajo na-peto žival po vampu z mrzlo vodo in jo gonijo na kreh. Iz slame napravijo zvitek, ki ga vtiaknejo živali med gobec in ga zavežejo za rogove. Tisti del zvika, ki je v gobcu, nmažejo s kolomazom ali kakšno drugo mazalno snovjo, ki jo pri-glasno stvarjo, da se prične ži-vali vzdigovati in da tako spr-vi vsaj nekaj vetrov iz vampe. Ako ni napetje prebudo, vlijajo živali apnenno vodo (žlico živega apna, raztopljeno v 5 litrih vode) ali raztopljeno magnezijo. Apno in magnezija imata namreč lastnost, da posrkata nekaj pi-nov. Pri hujšem napenjanju pa je moč rešiti žival le s podkralno cervo ali trokrajem, ki ga je treba zabosti v levo lakotnico v smeri proti prednji desni nogi.

NEKAJ O ČEBELAH IN MEDU

Če hoče čebela zbrati 500 št. čistega medu, mora sesti na 1 milijonov 500.000 cvetov. Drevo jablane pa ima od 30 do 60 tisoč cvetov, kar pomeni, da je po-trebnih 150 jablan za omenjeno količino medu. Pri tem mora čebela preleteti 120.000 km, to-ričkrat toliko, kolikor znaša obseg Zemlje. Za to delo porabi čebela 1873 dni (po osem ur na dan).

Med vsebuje 70 do 75 odstotkov groznega sladkorja, ima pa tudi precej magnezija, železa, bakra in fosforja. Sodobna medicina ga priporoča ne samo kot dodatek k prehrani, ampak tudi kot zdravilo.

Tri mesece stari plemenjaki »lenghorn« pasme

V Kranju bo letos že VI. gorenjski sejem

Dosedaj je prijavljenih že več ko 150 razstavljalcev

Gospodarstveniki na Gorenjskem v začetku prav gotovo niso mislili, da se bo Gorenjski sejem od prve lokalne razstave industrije in obrti, ki je bila l. 1950, razvil v taki meri in obsegu, kot se je. Nedvomno je postal že vsakoletna tradicionalna gospodarska prireditve Gorenjske, ki privablja vedno več novih razstavljalcev iz vse Slovenije. Vsako leto je tudi več obiskovalcev, zlasti poslovnih ljudi. Samo lani je obiskalo Gorenjski sejem 40.000 ljudi, prodanega pa je bilo za okoli 400 milijonov raznega blaga, največ tekstila.

Letos se gorenjsko gospodarstvo pripravlja že na VI. gorenjski sejem, ki bo od 3. do 13. avgusta v Kranju. Dosedanje prijave razstavljalcev kažejo, da bo letošnji Gorenjski sejem prerasel vse dosedanje. Tudi glede prijavljenih proizvodov za razstavo pričakujejo prireditelji zlasti od zasebnih obrtnikov poljštevne stroke nekaj novosti. Na dosedajšnjih sejmih je bilo v tem oziru le malo kaj videti. Ni dvoma, da je to dala pobudo prav razstava »Stanovanje za naše razmere« na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Doslej se je prijavilo za sejem že več ko 150 razstavljalcev, od katerih odpade večina na obrtna podjetja in zasebne obrtnike. To je povsem razumljivo, saj ima Gorenjski sejem predvsem obrtno-proizvodni pomen.

Vendar je letos tudi interes industrije za sejem živahniji. Med razstavljalci — industrijskimi podjetji, lahko zasledimo tudi nova imena: Kemična tovarna Podnart, Kovinsko-industrijsko podjetje Ig, Tovarna mesnih izdelkov iz Postojne in druge.

Seveda na letošnjem Gorenjskem sejmju zastopana vsa tekstilna industrija Gorenjske, kateri je zlasti sedaj do tega, da bo uveljavila svoje blago. Prireditelji pa si prizadevajo povabiti na letošnji Gorenjski sejem tudi ostale tekstilne tovarne iz Slovenije, ki naj bi ob letošnji 20. obletnici tekstilnega štrajka pri-

kazale napredek in gospodarsko moč te gospodarske panoge v naši republiki.

Jasno je, da bodo prav tako kot na dosedanjih tudi na letošnjem sejmju prevladovala podjetja najznačilnejših gospodarskih vej na Gorenjskem: kovinske, tekstilne, elektro-industrije ter lesne in lesno-predelovalne stroke.

Za razliko od prejšnjih let, ko je bil Gorenjski sejem le prikaz vsakoletnega gospodarskega razvoja Gorenjske, bodo letos v okviru sejma organizirali tudi posamezna posvetovanja in strokovna predavanja.

Predvidena so posvetovanja podjetij tekstilne in usnjarsko-čevljarke stroke. Razen tega

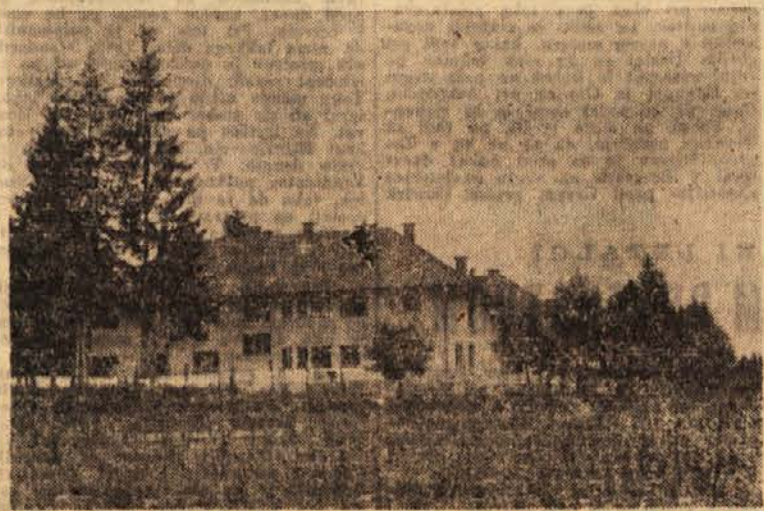
bodo zastopniki tovarne »Impol« iz Slovenske Bistrice priredili predavanje o sodobni uporabi aluminija v gradbeništvu in stanovanjski opremlitvi. Podjetje »Chromos« iz Zagreba pa bo organiziralo predavanje, posvečeno mišarjenju, o novem načinu uporabe nitrolakov za politiranje. Prav gotovo bodo omenjena strokovna posvetovanja in predavanja vzbudila precejšnje zanimanje.

Priprave za letošnji Gorenjski sejem so torej v polnem teku. Upoštevaje še razne kulturne in športne prireditve, ki bodo v času gospodarske razstave, ki bo imela tudi letos izrazito komercialni pomen, je moč pričakovati uspeh Gorenjskega sejma.

L. A.

Delo se bo odvijalo po komisijah

Pred dnevi sem obiskal rudarje v Kanižarici pri Crnomlju. Od njih sem zvedel marsikaj novega. Z veseljem so mi pripovedovali, da se z vso vmeno pripravljajo na praznovanje tradicionalnega rudarskega praznika.

Blizu rudnika Kanižarica, v prijetnem smrekovem gozdu, so zrasli lepi stanovanjski bloki

Posebno bo prišlo do izraza v tem tednu društvo DPD »Svoboda« Kanižarica. V njem so malone vključeni vsi rudarji iz tamkajšnjega rudnika.

Neizvoljeni delavski svet je na eni izmed zadnjih spet teme-

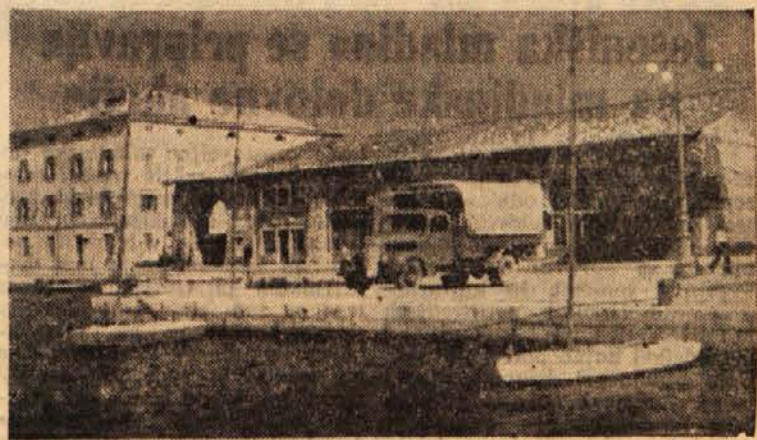
Pomembne lovske prireditve v Portorožu

V soboto in v nedeljo so bile v Portorožu številne lovske prireditve, ki jih je organizirala okrajna lovska zveza. V soboto so v Ljudskem domu odprli prvo okrajno lovsko razstavo, na kateri so prikazali vse vrste divjadi koprškega okraja, lovske orožje in lovešča. Ob otvoritvi je govoril predsednik okrajne lovske zveze Franc Copi-Borutinj, ki je poudaril zlasti pomembnost razstave glede na povečavo obmorskih lovcov z lovci iz notranjosti. Zvečer je bila v hotelu Palace slavnostna seja Lovske zveze Slovenije.

Osrednja prireditve je bila v nedeljo dopoldne, ko se je vseh slovenskega lovskega tabora udeležilo okrog 500 lovcov iz vse Slovenije. Predstavniki zveze so poudarili, da se bodo člani tudi v prihodnje borili za osnovno načelo našega lovstva, to je, da gre pri lovu predvsem za vzgojo divjadi in za šport, ne pa za materialne koristi. Tudi v prihodnje bodo sredstva, ki jih bodo pridobili iz lovešča, spet vlagali v lovešča. Glede lovstva v koprskem okraju pa so ugotovili, da se je v zadnjih dveh letih zelo opomoglo in da bo najbrž zelo kmalu doseglo raven drugih področij Slovenije.

Veliko zanimanje je vzbudil pregled lovskih psov, zlasti pa lov jazbecarjev v improviziranih rojih na žive lisice. Udeleženci vseh slovenskega lovskega zbora so si ogledali tudi fazarno in farmo bobrov pri Rižani.

Lovska razstava v Portorožu bo odprta teden dni.

Koper

Z okrajne konference ZB v Kopru

Letos nameravajo urediti grobišča padlih borcev v Dolani in Pivki ter obnoviti partizansko tehniko Snežnik

Te dni so se zbrali v Kopru delegati 98 osnovnih organizacij Zveze borcev koprškega okraja in se pogovorili o minulim in bodočem delu. Konferenca so se udeležili tudi član Izvršnega sveta Slovenije Julij Beltram in člana Glavnega odbora Zveze borcev Slovenije Tine Sušteršič in Ivan Fajdiga. Predsednik okrajnega odbora Zveze borcev Tone Ukmar je v svojem poročilu med drugim dejal, da je vključenih v organizacijo na področju okraja nad 9300 članov, kar je nekaj manj kot 10 % vsega prebivalstva. Vendar je še vedno precej bivših borcev NOV, ki niso člani. Vključenih le-teh v organizacijo bo ena glavnih prihodnjih nalog novega odbora.

V razpravi so delegati poudarili, da bo letos potrebno urediti grobišča padlih borcev v Dolani

in Pivki in še v nekaterih drugih krajih. Važna naloga bo tudi obnove partizanske tehnike Snežnik v Gabrovici pri Kopru. S tem bo dobil narodnoosvobodilni boj v Istri pomemben spomenik.

Delegati so precej razpravljali o skrbni organizaciji za člane, ki so slabega zdravja. Sklenili so, da bo morala organizacija v upravljenih primerih intervenirati, da se takim članom ne bi godile po službah krivice. Razen tega bo morala organizacija posvetiti več skrbi vzgoji mladine v duhu tradicije narodnoosvobodilnega boja, zbirati dokumente iz NOB ter predlagati posameznim občinskim ljudskim odborom pomembne datume iz NOB, ki naj bi jih razglasili za občinske praznike.

Ob zaključku so sklenili, da se bodo člani polnoštevilno udeležili proslav ob 4. juliju — Dnevu borcev Jugoslavije.

Z beležnico po Šentvidu

Taki, kot mladi Ljublič

Mladi sedmošolec šentvidske gimnazije Milan Ljublič je živahen deček. Predsednik mladinske organizacije je na gimnaziji in povrh dober dijak. S tem pa še ni povedano vse. Milana lahko najdete tudi drugod, v občinskem komiteju mladinske organizacije, pri strelski družini in povsod tam, kjer mora reči mladina svojo besedo. Taki so tudi mnogi dijaki. Premalo bi bilo, če bi rekli, da se samo učijo.

»V šesti so na primer navdušeni glasbeniki,« pripoveduje Milan. »V sedmi pa so povečini športniki.« Mnogi naši dijaki so se izkazali na tekmovanjih. O tem ni treba veliko besed, najzgovornejši dokaz so diplome in pokali. Mladina šentvidske gimnazije premore odlične pevce, igralce, šahiste, smučarje, strelce, telovadce, tabornike, prirodoslovce, mlade literate in prostvarjete.

Predsednika Ljubliča sem našel, ko je pravkar vodil sestanek mladinskega vodstva na gimnaziji. Pogovarjali so se o udarnem delu.

»Kaj ste sklenili?« sem ga povprašal po sestanku.

»Ustanovili bomo prostovoljno delovno brigado, ki bo delala pri urejanju igrišč in športnih objektov. Nova gimnazija, v katero se bomo kmalu preselili, zaenkrat še ne bo imela telovadnice, zato moramo pripraviti vsaj igrišča na prostem. Ta bodo hkrati koristila tudi telovadnici organizaciji Partizanov. Se mnogi je povedal o delu mladinske organizacije na šoli, o predavanjih, sodelovanju z vojsko, o uspehih in težavah, ki jih imajo pri oblikovanju mladih ljudi.

Nova gimnazija

»Naši dijaki so zelo dobri,« je izrekel svoje mišljenje o mladini ravnatelj Stane Medved. »Ne samo, da so dosegli v šoli lepe uspehe, tudi drugače so se izkazali.«

Nedavno je šentvidska gimnazija praznovala 10-letnico svojega dela. Letos bo že tretji rod maturantov zapustil šentvidsko šolo. Na šentvidski gimnaziji je vsa leta zorela zdrava mladina. »Disciplinskih kazni je pri nas zelo malo,« je razložil ravnatelj Medved. »To je v nemali meri zasloga dijakov, pa tudi staršev, ki šolo zelo cenijo in spoštujejo. Pohvalo si vselej zaslužijo tudi vzgojitelji in člani šolskega odbora.« Ravnatelj mi je z zadovoljstvom razkazal razrede. Šolske klopi so lepo čiste,

povsod je vzoren red. »Veste, dijak zberemo na začetku leta v razredu in jim poročamo: Tole je zdaj vaše. Zelo vedno mislite na to.« Poglejte si klopi, pa boste videli, kako znajo paziti nanje.«

Taka mladina si zasluži novo šolsko poslopje. In ga bo tudi dobila. Sredi Šentvida je zrasla mogočna, lepa stavba nove gimnazije. Kmalu se bo vanjo vselilo 600 dijakov šentvidske gimnazije. To bo najlepše priznanje mladini, prosvetni delavcem in občinskim odbornikom pa zadoščenje za trud, ki so ga vložili v njeno dograditev.

Ko bi sodov ne bilo...

Onstran Save, v Tacnu, živijo prijazni sodarji. Že več kot tri sto let je znana sodarska obrt v kraju. S tako tradicijo se ne more nihče ponasati. »Če bi povsod znali izdelovati sode, jih ne bi naročali pri nas,« je hudomušno pripomnil stari Bizjan. »Še v Francijo jih pošiljamo.« Zastran Francije so se sodarji sporekli. Poslovodja Krusec in oba Koviča z Bizjanom niso soglasni. »No, smo jih pa zadnjič poslali v Rusijo,« je vztrajal Bizjan. »Ja, v Rusijo pa že,« so mu pritrdili tovariši. In še marsikam drugam. Vse vrste sodov odpošiljajo iz Tacna v svet, majhne in velike. V nekatere bi lahko stlačili kar cel ducat ljudi.

»To vam moramo pa povedati, da je sodarska obrt preveč zapostavljena,« so mi potožili. »Poglejte mizarje, lažje delo imajo, pa več zaslužijo. To ni prav, da se nam slabše godi kot mizarjem.« »Veste,« je dejal poslovodja Krusec, »zato nimamo pri nas nobenega vajenca. Petinštirideset starih sodarjev nas je, pa nimamo naraščaja. Če bo šlo tako naprej, bo sodarstvo izumrlo.«

Tako nam je v zanimivem pogovoru o sodarstvu mineval čas. Oglašali so se kar vsi po vrsti: Krusec, Bizjan, oba Koviča, Robida, Medved, Zgalin in Krmelj. Sami stari sodarji so to. Ogledovali smo si težke sode, ki jih morajo izdelati. Ni lahko delo sodarjev. Kar brez kakih višjih »organov« smo preručevali vse težave, ki jih ima sodarska obrt. »To le zapišite,« mi je svetloval eden od njih, »da je treba sodarje bolj ceniti in upoštevati.« Take obljube tem prijaznim in šegavim Tacenčanom ni bilo težko dati.

Z ljubljanske nezdne postaje

Delavka Frančiška Cerar iz Studenčice pri Medvođah je padla s koleza in si pretresla možgane. 25-letnega avtomobilista Poldeta Mežana iz Broda pri Logatcu je na cesti pod motorist in mu zlomil desno golen. Na žago je padel in si poškodoval desno podlaket. 12-letni Anton Korosec, sin kneta iz Stručijske vasi pri Cerklju, Agla Bernardi, 25-letna gospodinja iz Izole, je padla z vlna in se poškodovala na glavi. Adolf More, 69-letni posestnik iz Črnega potoka, je padel in si izpahnil levo roko v rami. Franca Čišnovarja, 52-letnega delavca iz Zgornjih Pivk, je pri delu stisnil vagon in mu poškodoval prste leve roke. S koleza je padla in si pretresla možgane 48-letna delavka Kačar iz Ljubljane.

Nerazumljiv postopek

Hišni svet »Kolizeja« je zahteval deložacijo, zaradi katere bi moralo podjetje »Kmetijski pridelki« prenehati s poslovanjem

V torek zjutraj smo bili sredi Ljubljane v hiši, ki nosi star naziv »Kolizej«, priča dokaj čudnega dogodka, ki bi ga lahko na kratko označili s »likvidacijo državnega podjetja o 24 urah«.

V čem je stvar? V tej stari hiši, kjer stanuje o zgornjih nadstropjih domala sto strank, v pritličju pa je več kot deset raznih obrtnih delavnic in lokalov, je nastalo 1952. leta poslovne prostore tudi podjetje »Kmetijski pridelki«. To je grozljivo podjetje, ki dobavlja za Ljubljano in okolice sadje in zelenjavo. Prostori so samo zasilni, ker je v Ljubljani pač težavno za stanovanjske prostore in prav tako za lokale in skladišča. V treh skrajno slabih, temnih in vlažnih pisarnah je razosrednih petnajst pisarnih miz, zraven pa so zasilni skladištni prostori, ki za oskrbiščenje zelenjave in sadja tudi ne odgovarjajo, ker je zlasti pri občutljivejših pridelkih kvar precejšen zaradi slabe ventilacije.

Podjetje »Kmetijski pridelki« je iskalo primernejše prostore za zlasti potem, ko je hišni svet začet pritiskati in zahtevali njihovo preselitev. To preselitev je hišni svet utemeljeval s tem, da se žiri po stavbi zadah po gnolobi, da se razmnožujejo muhe, da avtomobilisti motijo stanovalce o zgornjih jutranjih urah in da prodira vlaga iz skladišč v stanovanja. Ker lokali niso zaščiteni tako kot stanovanja, je hišni svet že pred časom prek sodišča dosegel zahtevo po izselitvi podjetja, vendar pa je bil sklep odložen, ko je direktor podjetja »Kmetijski pridelki« dokazal sklenjeno pogodbo, da se bo podjetje selilo v Metelkovo ulico takoj, ko bo možna preselitev podjetja »Chemo« o prodoro sedanje mekane, ki se bodo izpraznili po dograditvi nove mekane. Ves sistem teh preselitev pa se je začel, ker se kolektivni mekane še ni mogel preseliti o nove prostore. Po ponovni vlogi na sodišču je hišni svet dosegel, da je podjetje »Kmetijski pridelki« dobilo očeja nalog za takojšnjo deložacijo. Prišli so postrežniki, da bi znosili ves pisarniški inventar v sobico v prejem nadstropju iste stavbe, dosedanje prostore pa izpraznili za nove interese, za preselitev podjetja »Slikopleski« in za razširitev skladišč za podjetje »Medex«.

Tako bi podjetje sredi sezone, potem ko so kamioni odšli na Primorsko po novo blago, z enim mahom prenehale posloovati. Po intervenciji gospodarskega sveta

občine bo ta deložacija in s tem likvidacija podjetja odložena, vendar pa je primer tak, da ni moč povsem molče mimo njega.

V resnici so zahteve hišnega sveta zaradi preselitev do neke meje utemeljene — skladišče za sadje in zelenjavo v tako veliki stanovanjski stavbi res ni primerno. Zakon tudi dopušča postopek, ki so ga podzeli. Vendar pa je skrajne kritike vredno popolno nerazumevanje hišnega sveta za miren sporazum in neka mesečno odložitev preselitev, če upoštevamo pogoje, kakršni so pri nas, ko tako zelo primanjkuje skladišč in lokalov. Tudi preselitev »Slikopleska« nikakor ne bi bila tako nujna, da bi morala na njen račun drugo podjetje, ki dobavlja mestu sadje in zelenjavo, prenehati posloovati. Tak postopek je nerazumljivo toliko bolj, ker je podjetje »Kmetijski pridelki« ugodilo hišnemu svetu o plačevanju najemnine, kot jo je naknadno zahteval, ter poravnalo razliko tudi za nekaj mesecev nazaj. Razen tega je hišnemu svetu znano, da je podjetje pripravljeno takoj zapustiti prostore, brž ko izpraznijo prostori v Metelkovi ulici, kjer bo lahko naprej obratovalo.

Hkrati se tu prinja še ena misel. V stavbi, ki je deloma privatna, deloma pa državna last, je razen treh državnih podjetij več kot deset privatnih obrtnih delavnic in lokalov. Tudi njihova dejavnost, n. pr. vulkanizacija in kromanje ne povečuje udobnosti stanovalcev. In vendar je hišni svet brez kompromisa hotel deložirati prav podjetje »Kmetijski pridelki«. Čudno je, da stanovanjska skupnost ni našla načina, da bi hišni svet prepričala in ga pridobila za miren sporazum, ko se vendar v vprašanju le še pičli meseci do možne preselitev.

Prav je, da hišni svet ščitijo stanovalce, toda to v Ljubljani ni edini primer, da kažejo hkrati dokajšnje nerazumevanje do najemnikov lokalov in to celo večjo nestrpnost do državnih podjetij. Take samovolje, ki škoduje splošnemu gospodarstvu, pa osekakor ne moremo tolerirati. Ob tem problemu odnosa hišnih svetov do najemnikov lokalov, zlasti do državnih podjetij, bo treba še spregovoriti, pa najsi bo to zaradi podobnih o stavbi neutemeljenih odgovorov ali pa zaradi primerov izrednega doiganja najemnin za lokale, kar nato podražuje usluge takim obratom.

M. N.

Kompozicijski večer absolventov Akademije za glasbo

Ljubljana, 12. junija 1956. — Trile absolventi prvega, to je kompozicijskega oddelka Akademije za glasbo so nastopili nocoj v vrsti letošnjih zaključnih šolskih koncertov s svojimi komornimi in orkestrskimi kompozicijami. To so bil Marko Zigon (Trile preljudi in Sonatina za klavir, prvi stavek Simfonije), Samo Vremšak (dva samospeva za bariton, Sonatina za klavir, prvi stavek Simfonije za veliki orkester) in Albin Weingerl (rodo iz klavirske sonate, prvi stavek Prve simfonije; vsled tehničnih zaprek je odpadla Weingerlova Humoreska za fagot in klavir). Absolventa Zigon in Vremšak sta iz razreda izr. prof. Marjana Kozine, absolvent Weingerl pa je iz razreda red. prof. Blaža Arnič.

Izvajalsko je bil koncert izredno zadovoljivo pripravljen. Za klavirjem so se menjavali Leon Engelmann, prof. Darinka Bernetič in Igor Dekleva, kot spremljevalce je sodeloval tudi Ermin Ambroset. Edina neklavirska baritonista Janez Trillerju. Orkestrske stvari je izvajal iz naklonjenosti orkester Slovenske filharmonije s Samom Hubadom kot dirigentom. Vsi ti izvajalci so se po svojih najboljših, nemajhnih sposobnostih potrudili vse perfektne nastudirati in tako postavili zaupane jim sklade v kar najugodnejšo luč. Kadar se predstavljajo občinstvu znani, še neznana mu glasbena dela, zlasti pa, če gre povrh za mlade skladatelje, ki šele nastopajo svojo kariero, je tudi res edino taka izvedba primerna in smotrna. Pozitivni učinki skladb so se občutljivi, neutrujeni in se v bolj povprečni izvedbi le preradi izgubili. Seveda pa je v dobri izvedbi po drugi strani nelagodno, da pridejo z veliko doletnostjo in opredeljenostjo na dan tudi morebitna šibka mesta.

V današnjem primeru si je bilo mogoče potemtakem že napraviti precej dolocno sodbo o močnih in šibkih straneh izvajalnih del (ki pa niso bila čisto vsa nocoj šele prvič javno izvajana), vendar se brez znanja njihovih notnih zapisov ne bi hotel spu-

Rafael Aljec

Kočevski okraj za Dan borcev

Dan borcev, so organizacije kočevskega okraja z veseljem pozdravile. Tako kot v mnogih krajih širom naše države se organizacije ZB kočevskega okraja z vso vmeno pripravljajo na praznovanje svojega prvega praznika. Okrepitev dela in reševanje nalog, ki stoji pred organizacijami, je osnova vseh priprav na praznovanje. Vse organizacije v glavnem izpolnjujejo dolžnost čuvanja pridobitev narodnoosvobodilnega boja, razvijanje in krepitev demokratičnih pravic in pomoč organom družbenega samoupravljanja, zbiranje zgodovinskega gradiva iz časov NOB ter ga ohraniti potomstvu in skrbeti za člane ZB, posebna skrb pa velja za otroke padlih borcev. Čeprav so organizacije ZB številčno močne, je še vedno nekaj

ljudi, ki niso vključeni v to borbeno organizacijo.

V počastitev tega dneva bodo občinske organizacije ZB skupaj z vaskimi organizacijami priredile v vseh središčih akademije, na katerih bodo govorili stari partizani o dogodkih iz časa NOB. Sodelovala na teh akademijah bodo tudi kulturno-umetniška društva in ostali.

Razen vseh priprav se člani ZB in pripadniki brigad VDV pripravljajo na proslavo brigad VDV v Dolenjskih Toplicah in Mirni. Patuljka, ki bo šla skozi Sodražico, Ribnico in nekatere kraje na Kočevskem in bo nadaljevala svojo pot do zbora brigade VDV, bo po vaseh obiskala stare partizanske znance in ljudi, ki so med vojno nudili zatočišče partizanom.

Jeseniška mladina se pripravlja na mladinske delovne akcije

Od proslav v tednu desetletnice mladinskih brigad je po Jesenicah in okolici odmevala pesem mladinskih delovnih odredov. Veliko prostovoljnih delovnih ur so opravili na telesno-vzgojnih, športnih in kulturno-prosvetnih objektih, na streliških in pri urejanju hudoornih in nadelavni nujno potrebnih poti. Delo mladinskih delovnih brigad je na Jesenicah doseglo višek v času V. mladinskega festivala v počastitev rojstnega dne maršala Tita.

Sedaj pa so uspešno zaključene že vse priprave za prostovoljne mladinske delovne akcije, ki jih bo izvedla mladina jeseniške občine skupaj z mladinkami in mladinci iz gorenjske skrajnosti komun, Slovenije in cele Jugoslavije. Ze ta teden

bodo prostovoljne mladinske delovne brigade začele graditi avtomobilsko alpsko cesto, ki bo zvezala Bohinjsko Pokljuko in Bledom, mladina bo v letošnjih poletnih zgradila cesto med Koprivnikom in Gorjušami, razen tega pa tudi cesto iz Radovljice preko Lencovega na Jelovico. Mnogo mladincev in mladink pa bo sodelovalo tudi pri letošnji zvezni mladinski akciji pri gradnji mladinskega počitniškega doma na Brionih. Tretji, zadnji letnik metalurške vajeenske šole se je v celoti javil na enomesečno akcijo. Tudi dijaki in dijakinje jeseniške gimnazije so se v lepem številu prijavili za mladinske delovne akcije, z Jesenic bo odšlo še ta teden (15. junija) več kot 150 mladinc in mladincev v mladinske delovne brigade.

Fantje gredo rajši v obrt, dekleta pa v šole

Anketa Posredovalnice za delo pri Okrajnem ljudskem odboru v Murski Soboti med dijaki, ki so letos končali šolanje na nižji gimnaziji, je pokazala da mladina še ni dovolj poučena o tem, kakšne so možnosti pri izbiri poklica. Da bi odgovori bili čim bolj realni, so pri razdeljevanju vprašalnih pol mladincem svetovali, naj se o izbiri poklica pomenijo s svojimi starši. Torej so tudi starši premalo poučeni o tem, kako naj usmerjajo svoje otroke.

Med 223 vprašanimi dekletki se jih je odločilo za učenje v obrti 158, od tega pa kar 83 za frizerje, za vse ostale poklice pa samo 8. Upoštevalojc potrebe po takih vajenjakih je jasno, da se bo zelo majhnemu odstotku teh deklet izpolnila želja, druge pa se bodo morale odločiti za kak drug poklic ali ostati brez poklica. Pri poletnih so fantje izbirali boljše, ker so jih tudi možnost večje, v zvezi tem pa jih je še preveč navdušenih za nekatere »boljše« poklice. Značilno je še to, da se je 43 % vseh vprašanih dijakov odločilo za učenje v obrti ali v industrijskiholah, vtem ko se je med dekletki odločilo za obrt samo 30 % in še ta za nezustrežne stroke.

IZPRED SODISCA V MARIBORU

Hude posledice lahkomiselnosti

Prve dni januarja letos je zgorela lesena baraka podjetja »Tehnoizgradnja« v Vuhredu. Komisija, ki je raziskovala vzrok požara, je ugotovila, da je to ponovno primer neprevidnosti delavcev v zvezi z varnostjo. Poletni delavci, ki so končali lanskega leta postavili barako, delovodja ni hotel ustrežiti delavcem, ki so hoteli montirati v barako železno pečko. Ko je pritiskal hujši mraz, je začel brigadni vodja Stanko Deželak dovoliti, da so delavci postavili peč, nato pa peč sam zakuril in pustil naloženo brez nadzora. Ni pretekle niti ena ura, ko je bila baraka v plamenih, kajti zaradi segrete pločevinate cevi, ki so jo spejli skozi leseno steno barake brez zadostne izolacije, se je vnel les. Škoda je nad 260.000 din. Stanka Deželaka, ki je bil obsojen zaradi hudega kaznivlega dejanja zoper splošno varnost na 6 mesecev zapor, pogojno za dobro enega leta, pa šaka sedva plačevanje visoke odškodnine.

Zaradi povzročitve nevarnosti za življenje ljudi iz lahkomiselnosti se je zagovarjal tudi obratovodja Tovarne kupa in »Sporov« Lovrenca na Pohorju Feliks Mavrič. V okviru običajnega letnega remontu podjetja so v juliju 1955. izvajali tudi popravila in izboljšave električne instalacije v nekaterih obratih. Za izvedbo teh del so zadolžili vodje mehanične delavnice in ključavničarja Maksa Korenčiča. Po nalogu obratovodje je Korenčič lotil montažo nove marmorne plošče za naložbo v obratu srajca. Čeprav je obratovodja vedel, da bo Korenčič moral pri tem delu odklopiti električni vod, je nekaj minut po tem, ko je bil v spremni zaradi nadzora pri izvajanju priprav na montažo plošče, na opozorilo neke uslužbenke, da na toka odšel v oddelek za vklop toka in ko je opazil, da je tok izklopljen, premaknil vklopno ročico in s tem spustil v električne napeljavne strujo. Tok je šokiral Maksa Korenčiča, ki je bil tedaj na električnem drugu na stropi srajca. He hitri intervenciji delavca Huberta Aheja, ki je videl, kako je Korenčič na drugo zvil in ki je takoj stekel k ročici ter tok izklopil, je zahvaliti, da Korenčiča ni ubilo. S hudiimi opeklinami na obeh rokah so Korenčiča pripeljali v mariborsko bolnišnico. Vse kaže, da opekline, čeprav hude, ne bodo pustile nobenih posledic. Feliks Mavrič je bil obsojen na 6 mesecev zapor, pogojno za 2 leti.

Nepoštena blagajničarka

Pred kratkim je bila obsojena zaradi poverbe in goljufije na 3 leta in 6 mesecev strogega zaporu Jožica Polutnik iz Maribora, ki ji je tovarna mesnik izdeloval »Košavi« in »Košavice« blagajniške posle v svoji poslovalnici v Slovenski ulici v Mariboru in ki je znala v svojo korist spretno izrabljati pomanjkljivo evidenco podjetja. Poslovalnica je dobavljala nekaterim strankam blago tako, da so stranke meso in mesne izdelke prevzemale na podlagi dobavnice, obračun pa je bil ledešno ali mesečno. Prav ta način poslovanja je Polnutnikova izkoristila. Ko so stranke plačale vsaj dobavljeno blago, je odvedla v Narodno banko le del gotovine, ostalo pa zadržala zase. Da bi ji ne prišli na sled, je poslovovali, ki ni vedel, da ima opravka z nepoštenim delavcem, podkvalila je podpis posebne obračune. Ko je podjetje izvršilo revizijo blagajniškega poslovanja, so ugotovili, da manjše Polnutnikovi 742.487 din go-

Epilog jeseniškega pokola

Poročali smo že, da so bili pomočniki glavnih krivcev lanskega spopada na Jesenicah obsojeni že 11. maja, postopek proti glavnim krivcem je bil takrat izločen. Načelno se je 7. junija te dni pa je bila razglašena sodba. Sodišče je spoznalo na podlagi izčrpnega pretrsa dokaznega gradiva Sakotiča za krivca uboja in ga obsojilo na sedemdeset let strogega zaporu. Novakoviča in Delića pa kazni vega dejanja sodelovanja pri pretepu in poškodovanju tujih stvari, ker imata pa tudi izločen. Načelno se je 7. junija te dni pa je bila razglašena sodba. Sodišče je spoznalo na podlagi izčrpnega pretrsa dokaznega gradiva Sakotiča za krivca uboja in ga obsojilo na sedemdeset let strogega zaporu. Novakoviča in Delića pa kazni vega dejanja sodelovanja pri pretepu in poškodovanju tujih stvari, ker imata pa tudi izločen.

Za nadaljnji študij na gimnaziji se jih je med dijakinjami odločilo 140, med dijaki pa samo 104. Se večja je razlika pri odločitvi za strokovne šole: deklet je 131, fantov pa 82. Med fanti prevladujejo vojaške šole, za katere se je odločilo 32, za kmetijske šole samo 13, za ekonomsko srednjo šolo 9, za učiteljske pa 5. Dekleta pa so najbolj navdušena za učiteljske poklice in za ekonomsko srednjo šolo; za vsako od teh se jih je odločilo po 36. Sledi administrativna šola s 13 kandidatami. Čudno je, zakaj fantje tako podcenjujejo učiteljski poklop, pa tudi ekonomsko šolo, saj podjetja iščejo mnogo ekonomistov, predvsem moških moči.

Na Posredovalnici za delo v Murski Soboti menijo, da bi bilo treba čimprej ustanoviti svetovalnico za mladino, ki bi ji pomagala pri izbiri poklica, skrbela pa bi tudi za iste, ki po končani obvezni šoli ostanejo doma. Okoli 20 % vprašanih fantov in deklet je izjavilo, da ne bodo šli naprej v šolo niti v uk. Zaradi majhnih možnosti uka pa se bo ta odstotek pri dekletih gotovo podvojil. Načrt in proračun za ustanovitev svetovalnice so že pripravili.

Po tej ugotovitvi je Polnutnikova pripravila knjigovodkinjo KZ Zg. Bistrica, izrabljajoč njeno neažurno knjigovodstvo, da zadruga dolguje poslovalnici Tovarne mesnih izdelkov Maribor. Kotaki nad 260.000 din. Knjigovodkinja ji je nasledila in izstavila prenosni nalog za ves znesek. Naknadno so ugotovili, da zadruga takega dolga sploh ni imela in da je Polnutnikova s lažnim prikazovanjem dejanskih okoliščin izpraznila KZ v zvezi, da je v svojo škodo izvršila prenos. Izrečena zaporna kazen in vračanje poročene škode bo obtoženka gotovo izmislila, za podjetje pa je tudi ta primer zgornjo opozorilo, da mora biti previdno pri izbiri kadra in da je treba povečati kontrolo nad delom uslužbencev.

Zlorabili so ime sindikata da so se z avtomobilom peljali na božjo pot

Nekateri kmetje iz Jankove in Zeln pri Vojniku so sklenili, da pojdejo na binkoštno nedeljo na romanje v Novo Shtfo. Le strdci za prevoz z vlakom in avtomobusom so se jim zdeli veliki. Zadevo so kratko malo rešili tako, da so si zbrali ilegalno ime: »Sindikata organizacija cestnih delavcev Vojnika«. Pod tem imenom so pri tajništva za notranje zadeve zaprosili za dovoljenje za prevoz s tujim avtomobilom. V odgovoru jim je bilo rečeno, da gredo iz Višnje vasi v Gornji grad, da bi s tem priklili pravi namen. Da bi javnost se bolj prepričali o poštenih namelih, so v prošnji napisali, da gredo na grobove padlih svojcev iz NOV.

Kasneje je pa bilo ugotovljeno, da v Vojniku ni sindikata organizacije pod takim imenom in da se pod tem imenom skrivajo kmetje Rudolf Leber, njegova sestra Angela, brat Martin, Henrik Kolar, Anton Pšenik in drugi. Ti so glavni organizatorji in pobudniki. Vso podporo pa so imeli v osebi Franca Pipana, direktorja avtovozništv. Kaj jim je šlo na razpolago avtomobil, ureddi, da so na avtovozništvu napisali prošnjo za dovoljenje in tehnični pregled avtomobila, ki jo je sam tudi podpisal. Ugotovljeno je tudi bilo, da so tako že tretjič romali v Novo Shtfo. Le to se ne ve, če je tudi prejšnje prošnje podpisoval Pipan.

Na koncu naj omenimo, da je večina teh sindikatskih prošnic bila pri posredniku Janezu Zganku v Novi Shtfi. Pa ne zastojni. Od vsake prošnje je zaračunal 150 din. Prav bi bilo, da pristojna uprava za dohodke računa s tem, da se Janez Zgank bavi z oddajo prenočišč proti plačilu. Avtovozništvu Celje pa bi moral za obvoz avtomobila in kmetov izterjati tudi zaračunano kilometro od Gornjega grada do Nove Shtfe in od Jankove do Višnje vasi.

Na žepne tatvine se je specializiral Anton Vanček je stopil to pot že trinajst pred sodnike. Na njegovem kazenskem listu so navedeni po večini člani kazenskega zakona, ki govori o tem, da je Vanček zelo nevaren tuji lastnik. Komaj je bil 4. februarja letos izpuščen iz zaporov po prestani 10-mesečni kazni zaradi žepne tatvine. Je 28. aprila izmaknil neki ženski v Copov ulici v Ljubljani, ko je kupovala meso, iz žepa jopice denarico s 7000 dinarji in raznimi osebnimi dokumenti. Odkodovanka pa je še pravočasno šutela, tuje v svojem žepu in začela zasledovati Vančka, ki je bil po storjeni tatvini zbežal. Kmalu je bil izločen varnostnim organom, kjer je dejanje končno tudi priznal. Pred sodniki je skušal najti večje usmiljenje s hlinjenjem hude bolezn, pa mu to ni dosti pomagalo, ker ga s tatvino enega poznajo. Kazen enega leta in pol strogega zaporu bo vsaj za ta čas obvarovala neprevidež pred njegovo spretno žeparsko roko.

TRENING JUGOSLOVANSKE NOGOMETNE REPREZENTANCE

A reprezentanca — Tekstilac 7:1 (6:0)

Zagreb, 12. junija. — Nogometna A reprezentanca je danes na stadionu v Maksimiru odigrala trening tekmo z zagrebškim Tekstilcem. Zmagala je reprezentanca s 7:1 (6:0). Gole so dosegli: Tasić 3, Zebec, Veselinović, Ognjanov in Rajkov po 1 za reprezentanco in Bučar za Tekstilca.

V drugem polčasu so v moštvo Tekstilca igrali: Beara, Herceg, Spajić, Mitić, Tasić in Ognjanov. Vso tekmo pa je igral v A reprezentanci Ivica Horvat. Le-ta je dobro gibal po igrišču in napravil vti, da je sposoben za borbo.

Reprezentanca bo nastopila v teje postavil: Beara (Krivokuča), Bellin, Herceg (Delić), Boškovič, Horvat, Kraljić, Ognjanov (Rajkov), Veselinović, Vukas, Zebec, Tasić.

DRŽAVNI NOGOMETNI REPREZENTANCI V MARIBORU

Danes trening-tekmi

Maribor, 12. junija. — Jutri popoldne bosta na stadionu v Ljudskem vrtu nastopili državni nogometni reprezentanci — B in C — v igrah proti Mariboru in Braniku. Začetek prve tekme ob 15.30, druge pa ob 17. uri.

Jutri bo prišel na ogled tekmi v Maribor tudi zvezni kapetan Tiranščak, ki bo nato doletel sestave vseh treh moštev za tekme z Avstrijo.

TENIS

Branik — Montažno 4:3!

Maribor, 12. junija. — Danes je bil v Mariboru pred okrog 300 gledalci dvoboje med teniskima moštvoma z zagrebškega Montažnega in domačega Branika v okviru zahodne državne lige. Nepriznani domačini zmagali nad bolj rutiniranimi nasprotnikom z rezultatom 4:3.

Rezultati: Keretić — Cebular 6:2, 6:0, Tomljanović — Ratej 3:6, 6:3, 6:3, Seržić — Slana 2:6, 6:5, Ružić — Bergant ml. 9:7, 4:6, 1:6, Humar — Toš 3:6, 7:5, 7:9, Keretić — Tomljanović — Slana, Ratej 4:6, 6:3, 6:2, Ružić — Seržić — Cebular, Bergant ml. 3:6, 4:8.

NASI JADRALNI LETALCI

PRED SVETOVNIM PRVENSTVOM

Vrhaec, 12. junija. Naši najboljši jadralski letalci se že dobro dva meseca pripravljajo na letošnje svetovno prvenstvo v Saint Jeanu v Franciji. V zveznem letalskem središču v Vrhu izkoristijo v ta namen vsak let dan.

Sodelovanjem naših predstavnikov na tem velikem svetovnem letalskem prikaukumu s velikim optimizmom se naj bo v jugoslovanskem moštvo nekaj jadralskih letalcev, ki imajo za seboj bogato športno kariero — svetovnih in državnih rekordov. To so Zvonimir Ratin, Cvetka Klančnik, Božidar Komac, Maks Arbatjer in drugi.

Jadralski letalec Ratin je v reznici

SPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED MEDNARODNIMI NOGOMETNIMI TEKMA MI Z AVSTRIJO

Za točke in prestiž

V Zagrebu A reprezentanci za »Pokal dr. Goroja«, prijateljski tekmi: na Dunaju B reprezentanci, v Grazu pa mladi

Menda ni nogometne reprezentance v Evropi, s katero bi imeli tako neugodno bilanco kot z Avstrijo. Na dosedanjih sedmih dvobojih smo petkrat zapustili igrišče kot premaganci. Le enkrat smo zmagali in enkrat igrali neodločeno. Poraz pred vojno so kolikor toliko razumljivi, saj je takrat bila Avstrija nogometna velesila. Po vojni pa nas je Avstrija nekajkrat porazila, ko smo si z uspehom utirali pot k slavi na mednarodni nogometni areni. Najhujši poraz po vojni — 2:7 — so nam pripravili prav tako Avstrijci.

V nogometa to ni redek slučaj. Skoraj vedno se najde nasprotnik, ki je drugemu neprijeten, ne glede na svojo moč in uspehe. Za nas je eden takih Avstrija. To smo na primer najbolj živo občutili lani, ko so nas po zmagi nad svetovnim prvakom Nemčijo neprijetno presenetili v Pratu. Težko je reči, kaj je temu vzrok. Ne bi mogli trditi, da so naši nedeljski gostje zares toliko boljši od nas, da bi jih ne mogli premagati. Toda skoraj edino nas spremlja smola, naši igralci prav na teh tekmah ne pokažejo vsega svojega znanja in tako ne moremo priti z njimi na zeleno vejo.

Na petih srečanjih po vojni je naša reprezentanca z Avstrijo dosegla te rezultate:

15. novembra 1949. v Beogradu 2:5
8. oktobra 1950. na Dunaju 2:7
21. septembra 1952. Beogradu 4:2
3. oktobra 1954. na Dunaju 2:2
30. oktobra 1955. na Dunaju 1:2

Sesto povojno srečanje obeh reprezentanc bo v nedeljo v Zagrebu. Reprezentanci bosta prijeteli v Zagrebu v času, ko je v obeh deželah pravkar končano nogometno prvenstvo in so nogometaši v polni formi, pa tudi utrjeni od asporih prvenstvenih tekem. Obe reprezentanci sta si v nemem podobni: pri obeh je v tekmu pomlajevanje moštev. Le redki so starejši nogometaši v našem moštju, kakor tudi pri gostih. Dosele so na vseh tekmah po vojni nastopili le Bobek na naši strani ter Hanappi in Ocwick pri Avstrijcih. Kaže, da bo sedaj ostal le še Hanappi, Bobek ne more igrati, pa tudi za Ocwicka poročajo, da ga ne bo v Zagrebu, čeprav je še pred nekaj dnevi igral v Beogradu za svojo enostorico »Avstrijec« proti Crveni zvezdi. Ocwick

je namreč star 30 let in po pravilih avstrijske nogometne zveze lahko od tega leta dalje nastopa v tujini. Ocwick je izbral italijanski klub Sampdoria iz Genova — izbiranje pa mu je gotovo olajšala nagrada 25 milijonov lir ali 1 milijon šilingov za prestop.

V obeh taborih se skrbno pripravljajo za nedeljske tekme. Razen A reprezentance bosta namreč igrali tudi B reprezentanci na Dunaju in mladi v Grazu. Priprave za tekmo so sestavljene v glavnem iz lahkega treninga in tekem ter raznih vaj za sprostitve po napornem prvenstvenem tekmovalju.

Naš zvezni kapetan Tiranščak je objavil kandidate za reprezentanco za pred dnevi, končni sestav pa bo znan v četrtek. Pri tem pa je pripomnil, da nima lahkega dela. Vrsta standardnih igralcev je poškodovanih ali pa so izločeni zaradi disciplinskih prekrškov. Tako menda nihče ne ve, ali bo lahko igral ali ne stebel naše obrambe. Horvat na igrišču pa ne bomo videli tudi kandidatov poškodovana Maček in Šanček, tako da je bil Tiranščak prisiljen poslati na priprave B reprezentanco v Maribor, vratarja Stojanovića in poklicati še branilca Delića. Položaj je torej vse prej kakor rožnat.

Pri naših nasprotnikih so doleteli igralce za tri reprezentativna moštva po zadnjem kolu lige. Odločilna pri tem je bila njihova igra v zadnjih prvenstvenih tekmah.

Za A reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

B reprezentanci bosta igrali še v soboto, 16. junija na igrišču Vienna in v nedeljo, 17. junija na igrišču Maribor.

Za B reprezentanco so določeni: Engelmaier, Schindler (Vienna), Halla (Rapid), Kozlitschek I (Kolman) (Vacker), Schotz (Austria), Foret (Wacker), Koller (Vienna), Kozlitschek II, Wagner (Wacker), Körner II (Rapid), Hammer (Wacker), Schlegler (Austria). Zanimivo je, da sta v reprezentanci samo dva igralca novega prava Rápida. Avstrijci bodo pripotovali v Zagreb v petek s 14 igralci, 4 vodji, trenerjem in maserjem. Za tekmo je v Zagrebu precejšnje zanimanje, tako da bo zagrebška pošta za to priložnost oskrbela 18 posebnih telefonskih zvez za domače in tiste poročevalce.

Brzojavke

MELBOURNE, 12. jun. (Reuters). S prijavo Ugande za udeležbo na XV olimpijskih igrah, se je število držav, ki bodo sodelovale na igrah, povečalo na 75. To je rekordno število udeležbo na olimpijskih igrah. V letu 1932 so v Helsinkih tekmovali športniki 60 dežel.

BEograd, 12. junija. — Belgarska atletika zveza je sprejela pravilnik, naj se udeležijo XV. balkanjskih iger, ki bodo 20., 21. in 22. julija v Beogradu. S konferenco atletskih zvez Srbije, Grčije in Jugoslavije so namreč poslali povabilo tudi Bolgariji in Rumuniji.

ZAGREB, 12. junija. — Končanje je tekmovalje za prvenstvo Jugoslavije v hokeju na travi, ki so se ga udeležili štiri zagrebške moštva. Vsa štiri moštva so nabrala po tri točke, vendar se je prvenstvo Jugoslavije z boljšo razliko v golih priklonil Elektrotim, drugo je bilo jedinstvo tretja cordia in četrti Maraton.

BEograd, 12. junija. Rokoborška reprezentanca Vrhodol bo gostovala 10 dni v Rumuniji, kjer bo imela št

FILATELIJA

NOVE ZNAMKE PRI NAS IN DRUGOD

V poštastev desetletja ljudske tehnike, zvezo za tehnično vzgojo mladine, bo izšla na dan odprtja razstave izumov in tehničnega napredka v Ljubljani 13. junija t. l. priložnostna znamka za letalsko pošto za 30 dinarjev.

Motiv za znamko je posnet po znani ljudske tehnike: zobato kolo kot znamenje tehnike s sliko mladina in mladine. Na znamki je upodobljeno tudi letalo. Znamka bo uporabna tudi za navadne poštne pošiljke.

STOLETICA TESLINEGA ROJSTVA

Ob stoletnici rojstva slovenskega učitelja in izumitelja na področju elektrotehnike Nikole Tesle bo izšla konec junija ali v začetku julija serija štirih spominskih znamk.

Teslove znamke so izšle pri nas že dvakrat. Prvič so izšle v stari Jugoslaviji leta 1936 za njegovo osemdesetletnico (za 0,75 in za 1,50 din), drugič pa za desetletnico njegove smrti (t. l. 1943) leta 1953 (za 15 in 30 din). Znamke Teslinega kipa, ki ga je izdelal V. V. V. V.

IZ ŽIVALSTVA NASEGA JADRANA

Tudi letos bo izšla serija priložnostnih znamk z motivi iz živalstva. Znamke z motivi iz živalstva so vedno privlačne in zbiralski nikoli ne utrujejo, posebno ako so lepo izdelane. Serija bo obsegala devet vrednosti v skupni nominalni 335 dinarjev. Na posameznih znamkah bodo upodobljeni naslednji zanimivi primeri vodnega živalstva našega Jadranskega morja.

Osmrtke za znamke je izdelal akad. slikar Matija Zlamalik iz Beograda, nastanjen na jh bo v štirbarvni heliogravirni nam je dobro znana tiskarna Courvoisier S. A. v La Chaux-de-Fonds v Švici.

V POČASTITEV XVI. OLIMPIADE V AVSTRALIJU

Ob XVI. olimpiadi v Melbournu bo izšla pri nas serija osmih znamk z motivi iz športne dejavnosti v skupni nominalni 330 dinarjev. Na posameznih vrednostih bodo prikazani naslednji motivi: za 10 din — lahka atletika, za 15 din — veslanje, za 20 din — smučanje, za 30 din — plavanje, za 35 din — nogomet, za 50 din — vaterpolo, za 70 din — namizni tenis in za 100 din — streljanje. V natečaju za izdelavo idejnih osnutkov so sprejeli kot najugodnejše osnutke akademski slikarjev Milosla in Ide Ciric iz Beograda. Trenutno nam še ni znano, kje bodo te znamke nastile.

V SVETOVNA ENERGETSKA KONFERENCA

Na Dunaju bo od 17. do 23. junija t. l. svetovna konferenca za energijo. Na konferenci bodo razpravljali o svetovnih energetskih virih in njihovi uporabi v spremembah tehnike in gospodarstva razvoja. Ob tej priložnosti je izšla avstrijska poštna uprava maja meseca posebno spominsko znamko. Slika predstavlja zemeljsko oblo s polodnevno svetlobo. Iz središnje točke oblo so usmerjeni na vse strani daljše in krajše puščice, kar pomeni, da najhujša energetska viri po zemeljski površini niso povsod enakomerno razporejeni. V krogu okoli oblo je napis: V svetovni konferenci za energijo. Na sliki je idejni osnutek je izdelala Ellen Freitz, znamko pa je nastilila avstrijska državna tiskarna. Znamka je modre barve.

Umrl se v Ljubljani

Leopoldina Cvira, gospodinja, Prule 23, rojena 1888. Pogreb bo danes ob 15 na Zalah.

Ana Starin, upokojenka, Tržaška cesta 90, rojena 1875. Pogreb bo danes ob 16 na Viču.

August Petrič, strojni delavec, Vinkarjeva 5, rojen 1898. Pogreb bo danes ob 16.30 na Viču.

Podjetje v gradnji

TERMOELEKTRARNA »KOLUBARA«

VELIKI CRLJENI (48 km od Beograda)

razpisuje

natečaj

za sprejem v službo, kot dopolnitev izpraznjenih mest v podjetju, naslednjih delavcev teh-le poklicev:

- 4 visokokvalificirane ELEKTRICARJE za vodje visokonapetostnih razdelilnih naprav
- 2 visokokvalificirane in 6 kvalificiranih ELEKTRICARJEV za vzdrževanje visokonapetostnih naprav
- 7 visokokvalificiranih in 14 kvalificiranih ELEKTRICARJEV za ravnanje in vzdrževanje visokonapetostnih naprav
- 12 kvalificiranih KLJUČAVNICARJEV ali ELEKTRICARJEV za vodje prekladalnih mostov za premog in gramoz
- 2 visokokvalificirane in 3 kvalificirane ELEKTROMECHANIKE
- 2 visokokvalificirane in 2 kvalificirane PRECIZNA MEHANIKA
- 2 URARJE za vzdrževanje naprav in instrumentov toplotne ter električne komande

Za kvalificirane delavce je potreben najmanj petletni delovni staž pri delih njihovega poklica.

Plača in terenski dodatek po tarifnem pravilniku.

Samska in družinska stanovanja zagotovljena.

Ponudbe sprejemamo do dne 25. junija 1956. 2124

DNEVNE NOVICE

REZULTAT JAVNEGA NATEČAJA

za izdelavo idejnega osnutka začetnega znaka in kakovosti slovenskih vin

Zirija, ki jo je izvolil odbor za sadjarstvo in vinogradništvo pri Glavnem zadrugi zvezi LRS je pregledala predložene osnutke začetnega znaka in soglasno odločila, da se osvoje in nagrade:

- s prvo nagrado v znesku 20.000 din osnutek pod geslom: Bakus »Petovica«, ki ga je izdelal akademski slikar prof. Milovan Kranjc, Ljubljana, Gospodarska cesta 2.
- Zirija je odločila tudi, da se druga in tretja nagrada ne podelita, pač pa da se odkupita vsaki osnutek s po 5000 din, in sicer osnutek pod geslom »Zadrugnik« in »Slovenske gorice 08«, ki jih je izdelal Cedomir Vučić, Ptuj, Kvedrov trg 2-1, desno.

TERENSKA ORGANIZACIJA ZB TRGA

revolucije se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k uspehu naše družabne prireditve, zlasti pa upravi Doma JLA, sodelujočim: Danil Filipčič, Franetu Milčinskemu, Francu Korenu in Avgustu Stanku, dalje Letalski zvezi Slovenije in vsem darovalcem dobrotkov za srečilo.

STOPI Nobeih nadomestkov veči FLEX

se zopet dobi. FLEX čisti maže in ne pušča roba očist maže.

ROŽNO MLEKO

je novost. Izdelano je iz najboljših surovin, dobro parafirano in zelo izdatno. Zahtevajte Teint Bell ROŽNO MLEKO.

PREDAVANJA

Zveza esperantistov LRS in Ljudska univerza v Ljubljani prireja v sredo 13. junija ob 20. uri zanimivo predavanje novinarja iz Nove Zelandije Hertrama Poosa o »danasnji Novi Zelandiji«. Predavanje bo v dvorani prirodoslovne fakultete (Univerza — vhod iz Gosposke ulice).

Internistična sekcija SZD vabi vse zdravnike na predavanje svetovnega znanega hematologa prof. dr. E. Stortija iz Modene o temi: »Rezistenca levkocitov«. Predavanje bo v francosčini. Predavanje bo v petek, 15. junija 1956, ob 12 predavalnici interne klinike v Ljubljani.

GLEDALIŠKA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Sreda, 13. junija: Zaprtio. Cetrtak, 14. junija: Zaprtio. Petek, 15. junija ob 15.30: Giraudoux: »Norica iz Chailiota«. Abonma Petek popoldanski. Sobota, 16. junija ob 20: Giraudoux: »Norica iz Chailiota«. Abonma A. Nedelja, 17. junija ob 20: Hudnik: »Kult mrtvih«. Bralno gledališče. Premiera. Kratka predstava. Izven in za podočelje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaža

Sreda, 13. junija ob 20: A. Salacrou: »Zivljenje in smrt«. Abonma red. Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji. Petek, 15. maja ob 20: F. G. Lorca: »Mariana Pineda«. Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji. Sobota, 16. maja ob 20: Skvarkin: »Tuje dete«. Premiera. Izven. Nedelja, 17. maja ob 20: Svarčin: »Tuje dete«. Izven.

SENTJAKORSKO GLEDALIŠČE Ljubljana, Mestni dom

Sobota, 16. junija ob 20: Popović: »Pregled«. Izven. Zadrugnik. Nedelja, 17. junija ob 15.30: Finžgar: »Divji lovec«. Ljudska igra. Popoldanska predstava. Nepreklono zadnjikrat. ob 20: Senečić: »Logariti in ljubezen«. veseloigra. Večerna predstava. Zadnjikrat. ob 20: Fodor: »Uspavanka«, veseloigra. Gostovanje v Zadrugnem domu v Notranjih gorah.

Ker je bila zadnja popoldanska predstava »Divjega loveca« popolnoma razprodana in mnogo obiskovalcev ni dobilo več vstopnic, bo v nedeljo, dne 17. junija ob 15.30 še ena uprizoritev te ljudske igre. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon št. 32-860.

Ker sodelujejo štani orkestra na festivalu v Novej Sadi v soboto, dne 16. in v nedeljo, dne 17. junija, je premiera Malenček-Pregrjeve spevolgre preložena na prihodnjo sredo.

IZ DOMZLA

KINO

Italijanski film: »Oprosti mi« — Predstavi ob 18 in 20.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Sreda, 13. junija ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Predstava na prostem, ob slabem vremenu v gledališču. Cetrtak, 14. junija ob 16: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Zaključena predstava v gledališču za tovarno iskra. Petek, 15. junija ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Predstava na prostem, ob slabem vremenu v gledališču. Sobota, 16. junija ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Predstava na prostem, ob slabem vremenu v gledališču. Nedelja, 17. junija ob 16: Carlo Goldoni: »Lažnik«. — v gledališču. Izven in za podočelje. ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Izv. Predstava na Pungartu, ob slabem vremenu v gledališču.

Z BLEDA

KINO

Ameriški barvni film: »Karneval v Teksasu«. Predstavi ob 18 in 20.30.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na jesenicah ima dr. Alojz Jenko.

KINO

»RADIO«. Ameriški film: »Zrtvovanje«. Predstavi ob 18 in 20.

»STORČI«. Ameriški barvni film: »Dvoriščno okno«. V glavni vlogi Grace Kelly in James Stewart. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

LETKO KINO »PARTIZAN«. Angliški film: »Razdvojen srce«. Predstava ob 20.30. V glavni vlogi Yvonne Mitchell. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»SVOBODA-CENTER«. Nem. barvni film: »Dežela smehljaj«. Mehliški film: »Maclovia«. Predstava ob 20.

IZ ROGASKE SLATINE

KINO

Ameriški barvni film: »Cimarron« — ska rožar. Predstava ob 19.

Iz Šoštanja

KINO

»KAJU«. Francoski film: »Oven« s petimi nogami. Predstava ob 20.15.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Sreda, 13. junija ob 15: Patrick: »Vroč kri«. Gostovanje v Kopru. Abonma red. C (dijalski). Sreda, 13. junija ob 20: Patrick: »Vroč kri«. Gostovanje v Kopru. Abonma red. B (sindikalni). Cetrtak, 14. junija ob 20: Patrick: »Vroč kri«. Gostovanje v Izoli. (Dvorana DPD »Svoboda«). Izven. Petek, 15. junija ob 20: Patrick: »Vroč kri«. Gostovanje v Piranu (gledališče). Izven. Nedelja, 17. junija ob 15: Dobričani: »Skupno stanovanje«. Gostovanje v Juršinih (Prosvetna dvorana). Izven. — Predprodaja vstopnic v kmetijski zadrugi Juršini.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO

»PARK«. Francosko-mehliški film: »Ohell«.

Vesti iz Maribora

DEŽURNA LEKARNA

Sreda, dne 13. junija: lekarna »Pri gradu«. Partizanska cesta 1. Cetrtak, dne 14. junija: lekarna »Studenci«. Gorkoga ulica 18.

PARTIZAN: Ameriški barvni film:

»Človek iz Alana«.

UDARNIK: Ameriški barvni film:

»Poslednji Apač«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 13. junija ob 18: Amstjev: »Bahčarska fontana«. Gostovanje v Celju. ob 20: Giordano: »André Chenier«. Gostovanje v Celju. Cetrtak, 14. junija ob 20: Hofman: »Svetloba velike samote«. Red A. Nekaj sedežev in stojšč v prodaji.

Poročilo so se: Stefan Oletič, 25 let, delavec — Sidonija Andrejek, 29 let, tkalka; Marijan Založnik, 25 let, sofer — Stefanija Herič, 31 let, gospodinja; Stefan Bazar, 26 let, sofer — Marija Arnuš, 20 let, zasebnica; Ivan Brezar, 24 let, mizar — Marta Stajko, 26 let, tkalka; Alojz Čeh, 29 let, elektromehaničnik — Valburga Grager, 31 let, oblikovalka; Bruno Levčič, 21 let, avtomobilist — Dragica Stanjko, 25 let, tkalka; Andrej Sotek, 25 let, gradbeni tehnik — Ljudmila Kozel, 29 let, strojno tehničarka; Fran Vajsbaher, 23 let, ključavničar — Ana Bežjak, 27 let, delavka; Franc Belec, 23 let, delavec — Marija Grandošček, 24 let, delavka; Jakob Černič, 31 let, elektrotehnik — Olga Perčič, 29 let, posestnica hči; Ivan Domink, 47 let, železničar — Marija Ficko, 27 let, gospodinja; Staniša Pavlovič, 24 let, strojni ključavničar — Dragica Cviri, 17 let, gospodinja; Jožef Potrč, 27 let, sodarski pomočnik — Solastika Sorčič, 23 let, poljedelka; Nikša Sekulič, 25 let, finomehanik — Antonija Gomol, 19 let, šivilja.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »VIČA«

Mehiški film

Mehika v pesmi

Predstave ob 18, 19 in 20.30. V glavni vlogi Elsa Aguirre in Raul Martinez. Prodaja vstopnic od 9.30 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »SLOGA«

Ameriški film

»V koloradskih kanjonih«

Tednik. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 19 matineja istega filma. — V glavni vlogi Richard Basehart. Prodaja vstopnic od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje. Danes zadnjikrat.

KINO »UNION«

Nemški barvni film: »Kamnit srce«. Tednik. Filmske novice št. 23. Predstave ob 18, 19 in 20.30. V glavni vlogi Lutz Molk in Paul Bildt.

KINO »KOMUNA«

Premiera jugoslovskega filma: »Jubilej g. Ika«. Tednik. — Predstave ob 18, 19 in 20.30. Prodaja vstopnic v obeh kinematografih od 9.30—11 in od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO »SOCA«

Mehiški film: »Mehika v pesmi«. Tednik. Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic samo od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški film

Zvragom so trije

V glavni vlogi: Gena Kelly in Pier Angeli. Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat. Jutri indijski barvni film »Mangala, hči Indije«.

KINO »ŠIŠKA«

Jugoslovansko-norveški film

Krvava pot

V glavni vlogi: Milan Milošević, Milojko Živanović in Ula Isene. Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjikrat.

Uprava tovarne »Zlatorog«, Maribor sporoča žalostno vest, da je nenadoma preminil njen dolgoletni zvesti sodelavec

LEON ŠEMROV

šef prodajnega oddelka

Požrtvovalnega uslužbenca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Maribor, dne 12. junija 1956.

UPRAVA TOVARNE »ZLATOROG«, MARIBOR

najbolj osamljen človek na božjem svetu. Najbolj pa je človeka jezilo, da je, če si skušal govoriti ali biti ljubezniv z njim, takoj zasakal pogovor in ti poskusil prodati zavarovalno polico. To je lahko spravo človeka v obup. Tako je torej umirajoč tekal po mestu in se zmerom ponujal zdravim ljudem zavarovalne police. To je bilo preveč žalostno, da ne bi bilo smešno.

Prav nekega dne — tega je že več let — sem videl Simona Gregoryja v mestu, in videti je bil bolan. Vprašal sem ga, kaj se je zgodilo, in povedal mi je, da je Harry umrl, da je stal poleg njegove smrtni postelje in da se počuti zdaj zelo slabo. O čem je govoril umirajoči Harry? Bilo je strašno. Zavarovanje, prav do konca, finančna neodvisnost s petinšestdesetimi leti.

Harryjeva slika je bila objavljena v Evening Heraldu skupaj z zelo lepim poročilom o njegovem življenju, kako krepek je bil Harry, kako prizadeven in podobno. To je torej prišlo pri tem na dan, toda nekaj je bilo na tem prismojenem butcu, česar nihče izmed nas ni mogel pozabiti. Bil je drugače ustvarjen, tega ni moč zanikati. Dandanašnji je postal za nas domala legenda, in v mestu je mnogo otrok, ki so bili rojeni po Harryjevi smrti, pa vendar vedo o njem prav toliko kakor mi, da celo nekaj več. Vsakokrat, če doživi kdo v našem mestu pri kakem nenavadnem podjetju polom, govore ljudje med seboj: Harry bi že spjel zavezo.

Vse to ti bo posredovalo pojem, kako velik ugled si je pridobil Harry, toda najzabavnejše zgodbe o njem so tiste, ki imajo opraviti s Harryjem v nebesih ali v peklu, kako prodaja tam police za zavarovanje proti potresu in avtomobile in poceni kupuje obleke. Bil je fant od fare. Bil je nekaj posebnega. Vsa človeka se rad smeje na njegov račun, in vendar ga pogreša vse mesto, in nobenega človeka ni, ki ga je poznal, da ne bi želel, da bi bil še zdaj med nami, da bi se zdaj dirjal po mestu, govoreč o velikih kupcih in potiskajoč stvari z mrtve točke, ta pristni ameriški nebodigatreba.

Bolezen je torej napadla Harryja in ves njegov denar v banki mu ni mnogo pomagal. Seveda je poskusil nekaj časa počivati, toda to ni prišlo v poštev. Ležec v postelji je skušal prodati svojim najboljšim prijateljem zavarovalno polico. O tem mi je pravil Harryjev bratranec Simon Gregory. Rekel je, da Harryju ni šlo za to, da bi imel več denarja, marveč da je ponudil polico, da bi lahko spregovoril o kupitju. Običajnega pogovora da sploh ni zmožen, ker mu manjkajo pogoji za vse, kar nima opraviti z zavarovanjem za življenje, z avtomobili in zemljišči. Simona Gregoryja je celo vprašal, koliko je star, in ko je Simon povedal, da mu je dvaindvajset let, je bil Harry ves iz sebe. »Čuj, Simon«, je rekel, »ti si moj bratranec in rad bi ti storil uslugo. Nobenega dneva ne smeš izgubiti, če hočeš biti s petinšestdesetimi leti finančno neodvisen. Imam kot nalašč zavarovalno polico, ki jo potrebuješ. Nedvomno boš lahko plačeval v prihodnjih petinšestdeset letih po šest dolarjev in sedemindvajset centov mesečno. V kino ne boš mogel hoditi pogosto, toda kaj je važnejše: videti nekaj trapastih filmov ali biti neodvisen. ko boš star petinšestdeset let?« Malo je manjkalo, da ni Simon na ves glas zatulil, ko je slišal Harryja tako govoriti, bolnega kakor je bil. Zdravnik je rekel Harryjem svojcem, da bi moral Harry za leto ali dve odpotovati v Arizono, da je to njegovo edino upanje. Ko pa so spregovorili s Harryjem o tem, je postal občutljiv in rekel, da bi ga rad zdravnik spravil tja, da bi zapravlil ves denar. Rekel je, da je sicer zdrav, da gre samo za malenkosten prehlad, ki mu je pritisnil na prsi. Naročil jim je, naj sporoče zdravniku, da ni treba več priti. »Pojdite po zdravnika«, je dejal. »Čemu bi hodil v Arizono?« Kdaj pa kdaj smo videli Harryja v mestu, kako hitro je s kom govoril, kako mu je prigovarjal, naj kupi od njega to ali ono. Toda trajalo je samo dan ali dva, pa je moral nazaj v posteljo. To je vzdržal približno dve leti in videti bi morali spremembo na tem ubogem fantu. Če bi ga pogledal, bi mislil, da je

Padalski rekord

29-letna Parižanka Colette Duval, po poklicu manekenka, je pred kratkim skočila v Braziliji z višine 11.147 m. Po 3 minutah in 18 sekundah je na višini 250 m odprla padalo in pristala v morju. Z zaprtim padalom je padala 10.897 m!

Pri 5000 m je zaradi pritiska na bobnič vpijala od boletine, pri 4000 m si je strgala očala, obšla s solzami, pri 1500 m je položila roko na ročaj padala in ga pri 250 m močno potegnila ter ustavila uro. Padalo se je odprlo in 10 km od obale je padla v morje, kjer pa si ni mogla zaradi premirnih rok odpeti padala, ki se je napilo vode. Po petih minutah so jo rešili in prve njene besede so bile: »Telegrafirajte moji materi.« — Na levi: Ko je snela čelado je padalka globoko vzdihnila in se spet skušala nasmejati kot manekenka.

Banane v ledeni deželi

Za Islandijo — ali po naše ledeno deželo — se v zadnjem času svetovna javnost precej zanima. Ne samo zaradi njenega vztrajnega boja za politično neodvisnost, ne samo zaradi znamenitih književnikov, izmed katerih je najboljši — Harald Laxness dobil lani Nobelovo nagrado, ampak tudi zaradi gospodarske prizadevnosti njenega prebivalstva.

Ze ime pove, da je podnebje v tej deželi zelo neugodno. Če ne bi bilo zalivskega toka, bi bil ta otok, ta osamljeni del evropske kopnine ves pokrit z ledeno skorjo, prav tako kakor Grönlandija. Otok meri 132.455 km², prebivalcev pa ima okrog 140 tisoč. Obdelovalnih površin ima malo, na njih rodi od važnejših kulturnih rastlin le krompir. Na obrobah področij se pod gorami razprostirajo pašniki. Najbolj je na Islandiji razvito ribištvo, ki razpolaga z najmodernejšimi napravami. Ribiči nalovijo letno okrog 400.000 ton rib, večinoma slankov. Razvita je tudi industrija ribjega olja in ribje moke. V nadaljnjem industrijskem razvoju ima ugodno perspektivo zlasti industrija aluminija, ker ima dežela bogate zaloge boksita in mnogo vodnih sil.

Otok ima več ognjenikov, njegova posebnost pa so tudi številni gejziri, ki so jih začeli v zadnjem desetletju smotno izkoriščati.

Reykjavik, glavno mesto islandske republike, šteje 65.000 prebivalcev. Ker je podnebje neugodno — poleti po cele tedne dežuje, pozimi pa se sonce skoraj nikdar ne pokaže — se razvija življenje prebivalcev večinoma v hišah, v stanovanjih. Toda hiše je treba ogrevati. Kako in s čim?

Na Islandiji ni niti premoga niti nafte niti drv. Zato so začeli leta 1928 reševati problem na ta način, da so izdelali prve naprave za ogrevanje s pomočjo naravne tople vode, torej s pomočjo gejzirov. Leta 1933 so začeli izkori-

ščati tople izvire pri Reykiru, 15 km daleč od glavnega mesta. Dela so bila končana šele l. 1943, ker jih je zavrla vojna. Tako je bilo omogočeno ogrevanje 3000 hiš. To pa je bil pravzaprav šele začetek v izkoriščanju toplih izvirov.

Leta 1950 so začeli dela za izkoriščanje toplih izvirov severno od Reykira, pri Reykjanlidu. Blizu njih so zgradili obsežne vrtove, ki so jih pokrili s steklom in jim začeli dovajati toploto. S tem so dosegli neverjetne uspehe: v umetni tropski temperaturi uspevajo v teh vrtovih vsakovrstne rastline, celo banane in grozdje. Tropsko temperaturo dovajajo po ceveh ob zidovih. Po njih teče vroča voda z 80 do 90° Celzija.

Zdaj je v Reykjaviku razen telefonskega in električnega omrežja tudi nad 40 km dolgo toplotno omrežje. Dobra izolacija preprečuje, da bi se toplota po nepotrebnem izgubljala. Voda najprej ogreva radiatorje ter v njih izgubi 50 do 60 odstotkov toplote, se ohladi na 40 stopinj, nato pa se odteka v vodovod, kjer jo uporabljajo za kopanje in pranje. V mnogih hišah glavnega mesta lahko najdemo po 3 različne pipe — ena daje hladno, druga toplo, tretja pa vrelo vodo. Čista voda, ki je že enkrat izkoriščena, a še vedno topla, pa teče razen v vodovod tudi v kopalnice in v zimski bazen.

Ta naravna voda ima pomembno prednost — je mehka in zato vedno pripravna za pranje. Njena pomanjkljivost pa je v tem, ker zaradi mineralnih primesi ni dobra za kuho, dasiravno ni škodljiva zdravju oziroma organizmu. Toda važno je predvsem to, da daje dovolj toplote za ogrevanje prostorov, za vrtove in za kopanje.

Za kiti tudi aligatorji

Začeli bodo izumirati, če ne bodo posegle vmes oblasti in prepovedali njihovega ubijanja

Ljudje brezobzirno uničujejo živali, ki so zadnje priče minulih dob. Tako se dogaja tudi z aligatorji, katerih koža je zelo dragocena, dobrodošla industriji obutve in ročnih torbic. Konec minulega stoletja aligator celo v rekah in močvirjih južnih pokrajin Se-

4000 let staro pristanišče

Mesto Semiri, 4000 let staro pristanišče, ki so ga ameriške, francoske, angleške in belgijske odprave od sredine 19. stoletja zaman iskale, so zdaj našli sirski arheologi južno od Tartusa v Severni Siriji, kakih 6 km od sredozemske obale. Vodja sirskega urada za proučevanje starin dr. Salim Abdel Abdulhak, ki je sporočil to vest novinarjem, pripisuje neuspeh vseh prizadevanj njihovim odpravam iskanju po topljenega mesta v neposredni bližini morske obale. Tuji raziskovalci niso upoštevali, da so gradili Kananiti in Fenicijski pristanišča nekaj kilometrov daleč od morske obale, da bi bila bolj varovana pred morskimi roparji.

Drobne ZANIMIVOSTI

KAMERA ZA SNEMANJE V MORSKIH GLOBINAH

Narodno geografsko društvo v ZDA je dobilo nedavno kamero, ki bo sama avtomatično snemala v največjih morskih globinah. Kamero je izumil dr. H. Edgerton. Vzdržala je pritisk 1200 atmosfer, torej večji od največjega znanega pritiska v doslej največji morski globini pri otoku Guamu v Tihem oceanu. Kamero spuščajo na morskno dno na nylonški vrvi, debeli komaj 6,5 mm.

PRARIKO SO UJELI

Blizu velikega Comorenskega otoka v Indijskem oceanu so nedavno ujeli 1,65 m dolgo samico prarike coccalanth in jo s posebnim letalom odpeljali v laboratorij v Tananarivu na Madagaskarju. Coccalanth spada med izredno redke vrste rib, o katerih so naravoslovci domnevali, da so že zdavnaj izumrle. Pred nekaj leti pa so ujeli tudi v vodah blizu Madagaskarja velikega samca te ribje vrste.

BOGATA LEŽIŠČA URANA IN TORIJA V JUŽNI AFRICI

Tajnik južnoafriškega urada za jedrsko energijo je izjavil, da bodo do leta 1960 v južni Africi nakopali najmanj za 55 milijonov funtov urana in torija letno. V Transvaalu in Oranienburgu so v zemlji zelo bogata ležišča urana. Obratuje že 28 rudnikov te dragocene rude. Ob pomoči Velike Britanije in ZDA pa so začela v zadnjih 18 mesecih obratovati še nova podjetja.

PRVI VRIŠČ NA GRAMOFONSKIH PLOŠČAH

V neki porodnišnici v Los Angelesu so začeli snemati na gramofonske plošče prvi vrišče novorojenčkov. Vsaka mati dobi gramofonsko ploščo s prvimi vriščem svojega otroka brezplačno skupaj s priloženim komentarjem zdravniškega zdravnika. Uprava porodnišnice je poskrbela tudi za pomiritev zunaj čakajočih nestrojenih očetov. Zdravnik zdravnika jih po zvočniku sproti občutka o vsem, kar se dogaja v dvorani za porodnice.

Sen ali stvarnost?

Kako si dva angleška arhitekta zamišljata

»HIŠO BODOČNOSTI«

PISMO IZ LONDONA

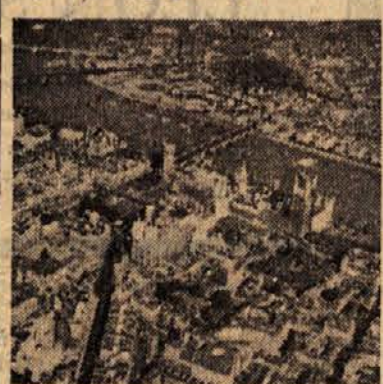
London, junija. Mesec dni potem, ko so v Parizu razstavili tako imenovano plastično hišo, imajo zdaj tisoči Londončanov priložnost videti na tradicionalni razstavi idealne hiše, ki jo vsako leto priredijo v Angliji, »hišo bodočnosti«. Konstruktorja te hiše sta smela in znana londonska arhitekta Alison in Peter Smith.

Ali si lahko predstavljate hipermoderno hišo s frižiderji, nizkimi in širokimi kavči, električnimi napravami za osvetljevanje in ogrevanje stanovanja, televizijskimi sprejemniki itd.? Seveda, boste odgovorili. Če pa bi vam rekli, da Alison in Smithu to nikakor ni dovolj, marveč da gresta tako daleč, da sta v kot ene izmed sob postavila moderno italijansko svetilko iz 1955. kot spominček na minule čase, bi vam to, kakor tudi nam, ne šlo v glavo. Njuna hiša bodočnosti pomeni za sodobnega človeka veliko presenečenje in deloma tudi razočaranje. Ta prihodnost pa po njunem mnenju ni tako daleč — začela naj bi se 1980.

AVTOMATIZACIJA IMA GLAVNO BESEDO

Ta hiša se razlikuje od sedanjih ne samo po konstrukciji, gradivu, pohištvu in barvah, temveč tudi po razporeditvi prostorov in življenju v njej. Konstruktorja sta predvsem težila za splošno avtomatizacijo. V hišo sta postavila električne naprave, ki avtomatično urejajo toploto, jedilno mizo, ki, če pritisnemo na gumb, zdrsrne na tla in potem lahko ho-

dimo po njej. Streha ni ravna ali poševna kot pri navadnih hišah, pač pa je tako izdelana, da izvrstno vsrkava sončne žarke in jih zatem pošilja naravnost v majhen vrt, ki je sredi hiše. Gospodinja se z vsemi ljudmi, ki pridejo v hišo, pogovarja telefonično

London — parlament in westmünsterska katedrala

iz katerekoli sobe, kjer se pač mudi. Če je pripravljena gosta spustiti v hišo, se bo le-ta, ne da bi mu kdo odprl vrata, znašel v predsobi. Pa tudi to še ni vse. Kakor hitro pride gost v predsobo, mu val toplega zraka obriše prah s čevljev.

Kakor vsa hiša, je tudi kuhinja avtomatizirana. Da bi se gospodinja ne utrudila, je vse pohištvo vgrajeno tako, da seže gospodinja do pasu. Tu je najnovejši frižider s predali za normalno ohlajevanje za kruh, za hitro kvarljiva živila itd.. Sodobni oziroma »bodoči« električni štedilnik ne potrebuje posode, kakršna je zdaj v rabi. Namesto kozic in loncev bo v bodoče gospodinja uporabljala termostatično električno posodo, v kateri kilogram mesa »spečeš« v manj kot četrt ure.

Hiša dobiva električni tok iz bližnje atomske centrale. Sprič tega bo imela lahko gospodinja v shrambi presno mleko, surovo maslo in celo ribe tako dolgo, kakor bo hotela, pri čemer se ne bo treba bati, da bi se ta živila pokvarila, kajti poprej bodo hrano bombardirali z žarki gama, ki uničujejo bakterije. Sprič vsega tega v to »hišo bodočnosti« niti jajce ne bo prišlo celo. Rumenjak ali beljak boste lahko kupili vsakega posebej.

Hiša je seveda na razstavi velika paša za oči. Ljudje vzdika-

jo od občudovanja, češ »lepo je, božansko, toda...« V tej le na pol izgovorjeni misli pa se skriva spoznanje, da ta hiša bodočnosti sodobnim ljudem nekako ni pogodu. Zdi se, kakor da se boje avtomatov in hipermodernih stvari.

Dr. Ešurio Juehara, vodja japonske parlamentarne delegacije, ki se je te dni mudila v Londonu in ki se spominja prve takšne londonske razstave 1910., je sodelavcu »Daily Maila« izjavil: »Hvala bogu, da bom čez četrstoletja prav gotovo mrtev.«

»Sen ali stvarnost?« se vprašujejo ljudje, ko si ogledujejo »hišo bodočnosti«.

»Stvarnost« — pravijo izvedenci — »ker je moč jedrsko energijo uporabljati tudi na ta način.«

Toda za večino obiskovalcev je ta hiša ostala samo sen. To velja zlasti za tiste, — tu jih ni malo — ki sanjajo o strehi nad glavo, pa čeprav samo o sobici v kleti ali na podstrešju, za tiste, ki ravno na tej razstavi hrepenče ogledujejo čisto navaden električni pralni stroj...

N. D.

ZA DOBRO VOLJO

»Gromska strela, zdaj pa res ne razumem, kako je to mogoče. Tehnica kaže, da tehtam slečen prav toliko kakor oblečen.«

Prebudila ga je bolečina v levem ušesu. Odprl je oči in videl, da visi med nebom in zemljo. Rdeč od jeze ga je oče Popo držal za uhelj in vpil: »Pasja mrcina, mar sem te kupil za samo škodo?« Trik je cvilil. Ko je priletel na tla, jo je ucvrl. Jesti mu niso dali ničesar. Zavil je na dvorišče, preskočil nizko ograjo in se znašel na sosedovem dvorišču.

Za Trika je bil to delček novega sveta. V trebuščku mu je močno krulilo. Nadenoma je obstal. Zagledal je Cibota Debeloglavca, ki je sladko spal. Pred njim je bilo pečeno gosje bedro. Trik je pogoltnil slino. Pesek je stokal pod njegovimi nežnimi pasjimi blazinicami. Ustavil se je. Opazil je, da ga debeli zaspane radovedno gleda samo z enim očesom.

Pogled na pečeno bedro je Triku povzročilo toliko slin, da je bil ves moker okoli gobčka. Predrzno se je blizal mastnemu zajtrku. Ko je bil le za ped oddaljen od mastne pečenke, je Cibo Debelinko poskočil. Pri tem pa se mu je veriga zapletla v posodo, da je le-ta poskočila in zletela z mastnim bedrom pred Trika.

TRIKOVE dogodivščine

MIRAN SATTLER — FRANC MAVEC